ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 135 (13451)
1971 оной июниин 9, среда

Сэн 2 мүнгэн

-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

ОЛООДОГДОДОГ «САЛЮТ» АНЦИИН НИИДЭЛГЭ

ИДЭЛГЫЕ ЗАЛАН ЖОЛООДОДОГ ЦЕНТР, июниин 7. (ТАСС). тойрон дабшадаг «Салют» гэжэ научна станци залан жолоо- г түрүүшын станци болоно. Москвагай сагаар 17 часта анци газарые 800 дахин тойроо, зургаа дахин тойролгодонь автнууд нүхэд Г. Т. Добровольский, В. Н. Волков, В. И. Па- эрэнь hуужа ябаhан байна.

ьень хэмжэжэ үзэhэнэй ёhoop, станци газарай нюрууhаа холонь (апогей) — 249 километртэ: газарай нюрууhаа утэнь (перигей)—212 километртэ; 51,6 градус hөөлжүүгээр эдэ, газарые 88, 2 минутын турша соо тойроно.

еметрическэ хэмжэлгэнүүдэй мэдээнэй, станциин командир . Т. Добровольскиин элидхэhэнэй ёhoop, станци дээрэхи бү- хеэрэлгэнүүд haадгүйгөөр хүдэлнэ, космонавтнуудай бэе танциин байрын таhалганууд соохи дараса мүнгэнэй уhанай 900 миллиметр, температурань — Цельсеэр 17 градус

 хараалагдаhан замаар ниидэжэ үргэлжэлхэдөө, жолоо- «Салют» гэжэ научна станци июниин 7-ной 15 час 15 ми- Советскэ Союзай газар дээрэhээ радиогоор харагдахагүй орохо байна. Энэ үдэр станцитай харилсахаар түсэб- hүүлэй сеанс 16 час 24 минутада эхилээ. СССР-эй нуудай академиин «Академик Сергей Королев» гэжэ научно- элгын суднаар, «Молния-1» гэжэ хэлхеэ холбоо байгуулха доор дамжуулан энэ сеанс бэелүүлэгдэбэ. Тус сеансын энэй hүүлээр июниин 8-най hүниин 1 час хүрэтэр космо- уд ээлжээ ээлжээгээр амарха юм.

ОНГОЛОЙ АРАДАЙ- ВОЛЮЦИОННО РТИИН XVI СЪЕЗДДЭ

одогдон ниидэдэг, газарые тойрон дабшадаг «Салют» гэжэ дээрэхи түрүүшын научна станци дээрэhээ Монголой Ара- волюционно партиин XVI съездын делегадуудта, аха дүү бү- гол арадта халуун амаршалга хүргэнэбди, hайнииие хүсэнэбди. ветскэ Союзай Коммунис партиин ба Монголой Арадай-ре- онно партиин хоорондохи, Советскэ Союзай ба Монголой Республикын арадуудай хоорондохи бата бэхи хани бари- андаха болтогой!

 найрамдал, социализм мандаха болтогой!

Космонавтнууд ДОБРОВОЛЬСКИИ, ВОЛКОВ, ПАЦАЕВ.

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭИ ДОРЮУН АЛХАМ

ХҮСЭЛНАЙ НЭГЭ

Үйлэдбэриин арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаhанай үндэhэ hуури дээрэ ехэ гаргашатай хүндэ ажал зайсуулха тухай партиин XXIV съезд дээрэ хэлэгдэhэн байна. Съездын энэ шиидхэбэри манай заводто, коллективтэшье сэхэ хабаатай юм.

Түмэр замай электровоз, тепловозуудые, мүн вагонуудые заhабаридаг манай заводой урда съездын шиидхэбэринүүд харюусалгатай зорилго табяа. Заhабариин ехэ хүдэлмэри хэхын хажуугаар түмэр замда шухала хэрэгтэй запасной частьнууд бүтээгдэхэ юм.

Манай коллектив урдаа табигдаhан зорилгонуудаа дүүргэхын тула заводоо хүгжөөхэ, үйлэдбэриие оньhожоруулха, шэнэ технологи хэрэглэхэ гэжэ хараалба. Булад шудхалгын цехые шэнэдхэн хубилгаха талаар хэгдэжэ байгаа ехэ хүдэлмэри дүүргэгдэхэ, мартен пеэшэнүүдтэ бэшэ,электрын пеэшэнүүдтэ булад хайлуулагдадаг болохо, ондоо опол арга үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байна. Заводой үйлэдбэри хүгжөөхэ техническэ болон социальна хэмжээ ябуулга бэелүүлhэнэй ашаар продукци ехээр бүтээн гаргагдаха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлхэ юм.

Энэ зорилго табан жэлэй үедэ бэелүүлэгдэхэ болоно. Заводой коллектив арга боломжонуудаа хэрэглэн, продукци үйлэдбэрилгые горитойгоор ехэдхэхэ хараа түсэбтэй. Тиихын тула юу хэхэбибди гэхэдэ, ажалай эмхидхэл hайжаруулхабди, алмалта, арьбалалтын түлөө тэмсэхэбди.

Манай завод шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ түсэбөө жэл бүхэндэ дүүргэнэ. Поточно оньhожоруулмал лининүүд тодхогдоhон байна. Энээнэй ашаар ехэ алмалта хэгдэдэг, шэнэ продукци бүтээгдэдэг болоо. Зэд шудхалгын цехтэ дизелиин нэгэ часть шудхахадаа шоройгоор хэб хэдэг байгаа. Энэнь ажалай ехэ гаргашатай hэн. Мүн ехэ саг хэрэгтэй байгаа.

Цехэй урлан нарижуулагшад Калиниченко, Карнаухов, Бадмажапов шоройн орондо түмэр хэб хэхые дурадхаhан юм. Инженернүүд Васильев, Неродов, Корсак гэгшэд И. М. Табитуевай хүтэлбэри доро проект зохёоhон, түрүүшын металл шудхалаа хэhэн байна. Шудхалга хэдэг технологи шалгажа үзэhэнэй hүүлээр зүб шиидхэбэри олдоо. Түмэр хэбэй хэрэглэгдэдэг болоhоной ашаар, ажалай гаргаша бага болгогдоhон, бүтээсэнь 46 процентээр дээшэлhэн, жэл соо 20 мянган түхэригэй алмалта хэгдэhэн байна.

Заводой цехүүдэй дундаhаа локомотивай мөөрнүүдэй цехэй хүдэлмэришэд түрүү hууринуудай нэгые батаар эзэлжэ ябана. Тэдэнэр үнгэрhэн түсэбтэ табан жэлые hайн үрэ дүнгүүдтэйгээр түгэсхөө. Цехэймнай амжалтын нюуса юуб гэхэдэ, ажалай эмхидхэл hайжаруулагдаа. Энээнэй ашаар цех hүүлэй хоёр жэлэй туршада жэгдэ hайнаар хүдэлнэ, продукци үйлэдбэрилхэ даабаря үдэр, арбан хоног бүхэндэ дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, hарын түрүүшын арбан хоногто продукциин 35—38 процент, хоёрдохи арбан хоногто 35—36 процент, гурбадахи арбан хоногто 30 процент бүтээгдэнэ.

Ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, тэбдэхэ яараха ушар усадхаабди. Мүн продукциингаа шанар hайжаруулаабди. Хэрбээ урдань мөөрнүүдэй муугаар заhабарилагдаhан тухай гомдол абтадаг hаа, мүнөө иимэ дутагдал усадхагдаа. Цехнай hүүлэй хоёр жэл соо заводой дамжуулгын Улаан тугта 12 дахин хүртэhэн байна. Продукци үйлэдбэрилгые табан жэл соо 44 процентээр дээшэлүүлээбди.

Бидэнэр үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулнабди. Продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэтэй, продукциин шанар hайжаруулхатай хамта үлүү гаргаша бага болгохо, түхеэрэлгээ hайнаар хэрэглэхые оролдонобди.

Ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг, мэргэжэлээ эрхимээр шудалhан түрүүшүүлнай бусад нүхэдтөө жэшээ харуулжа, хамтын амжалта туйлаха хэрэгтэ горитой туhа нэмэри оруулна. Подшипнигуудые заhабарилдаг Феликс Иванович Бахановай даадаг бригада бүхы продукцияа голодоhогүйгөөр тушаадаг болоо. Бригадын булта 6 гэшүүн 2—3 мэргэжэл шудаланхай. Николай Савельевич Чаинский алишье участогта токариин, үрэмдэгшын, слесариин, тошылдогшын ажал тэгшэ hайнаар дүүргэдэг. В. А. Авходеев шадамар бэрхэ хабсаргагша, ондоошье мэргэжэлтэй юм.

Ондоо бригада, участогуудта үйлэдбэриин түрүүшүүл олон. Тэдэнэй дундаhаа аха дүү Каюмовтаниие нэрлэмээр. Кови Каюмович, Фаик Каюмович заводто 15 жэл соо таhалгаряагүйгөөр ажаллана. Токарь мэргэжэлтэй аха дүү хоёр гансал эрхим шанартай продукци бүтээдэг.

Заводой коллектив партиин XXIV съездын шиидхэбэриие hайшаан угтажа, бодото дээрэнь дүүргэхэ байhанаа мэдүүлээ. Электровоз, тепловоз, вагонуудые hайнаар заhабарилха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга зам хараалаад, тэрэнээ бэелүүлжэ эхилээбди.

Г. БАДМАЕВ,
ЛВРЗ-гэй слесарь.

Монголой Арадай-революционно партиин XVI съездэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет Монголой Арадай-революционно партиин XVI съездын делегадуудта, Монголой Арадай Республикын бүхы коммунистнууд болон ажалшадта аха дүү ёhоной коммунис амаршалга хүргэнэ.

МНРП-гэй XV съездhээ хойшо үнгэрhэн жэлнүүдтэ социалис байгуулалтадаа танай республикын ехэ амжалта туйлаhандань совет хүнүүд үнэн зүрхэнhөө баясана. Хүдөө ажахынь материалнуудаар, техникээр хангагдаса эрид hайжараа, Монголой залуу индустри шэнэ амжалтануудые туйлаа, арад түмэнэй баян дэлгэр, болбосоронгы байдал улам hалбаржа байнхай. Эрдэм бэлиг, арадай гэгээрэл, элүүрые хамгаалга, литература болон искусство хүгжөөхэ хэрэгтэ МНР-эй ехэ амжалтануудые туйлаhандань таанадтаяа хамта омогорхожо байнабди.

Эдэ хадаа Монгол орондо социализм байгуулха түүхэтэ зорилгые МНРП-гэй хүтэлбэри доро хүдөөгэй ажалшадай, хүдэлмэришэн ангиин, интеллигенциин шэн зоригто ажалаараа амжалтатайгаар шиидхэжэ байhанай аша үрэ мүн гэжэ тоолонобди, хүндэтэ нүхэдүүд.

КПСС болон МНРП-гэй хоорондохи, Советскэ Союз ба Монголой Арадай Республикын хоорондохи аха дүүгэй хани барисаанай, түгэс харилсаа холбооной улам бэхижэжэ, хүгжэжэ байhые совет коммунистнууд, совет арад баяртайгаар тэмдэглэнэ. Обществын ажабайдалай бүхы шухала hалбаринуудай — политикын, экономикын ба суртал бодолой талаар манай оронуудай хоорондо нягта холбоо барисаан бүрилдөөд, улам хүгжэжэ байна. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ дахинаа баталагдан заагдаhанай ёhoop, монгол арадтай аха дүү ёhоной хани барисаагаа саашадань улам бэхижүүлхэ, харилсаа холбоогоо бүхы талаарнь үргэдхэхэ, экономикын ехэ ехэ асуудалнуудые шиидхэхэ, Монголой Арадай Республикын уласхоорондын нэрэ хүндые бүри бэхижүүлхэ гэhэн оролдолго хүсэлэлгыетнай эдэбхитэйгээр дэмжэхэ гэжэ манай парти шиидэнхэй.

Мүнөө сагай бүхы шухала шухала асуудалнуудаар манай партинууд ба оронууд тон адли хараа бодол баримталдаг байна. Монголой Арадай-революционно парти социалис хани холбоото оронуудай, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл болон эмхидэлые бэхижүүлхын түлөө сэхэ шууд тэмсэлээрээ бүхы дэлхэйн коммунистнуудай дунда хүндэтэй болонхой гэжэ тэмдэглэхэдэмнай, танай ханинар бологшо бидэндэ аятай байна. Арадай засагта Монгол орон бүхы аха дүү оронуудтай хамта уласхоорондын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадана, арадуудай хоорондын эб найрамдалай, харилсаа холбооной ашаг туhые батаар хамгаална, империализм ба колониализмда эсэргүүсэн сэхэ шууд тэмсэнэ.

МНРП-гэй XVI съездын хүдэлмэридэ ехэ амжалта туйлахыетнай, хүндэтэ нүхэдүүд, таанадтаа хүсэнэбди. Табадахи табан жэлэй түсэб тушаа директивэнүүд, танай съездын бусад шиидхэбэринүүд ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, ажалшадай баян дэлгэр байдал бүри hайжаруулхаар шэнэ арга боломжонуудые нээжэ үгэхэ, Монголой Арадай Республикын хүгжэлтын шухала шатань болохо гэжэ этигэнэбди.

Монголой Арадай-революционно партиин хүтэлбэреэр, манай оронтой, бусад социалис оронуудтай аха дүү ёhоной холбоо барисаанай ашаар социализм байгуулха хэрэгтээ, арадуудай хоорондын эб найрамдал болон хани барисаанай түлөө тэмсэлдээ монгол арад алдарта hайхан шэнэ илалтнуудые туйлаха гэhэн этигэлээр нэбтэрэнхэй байнабди.

Коммунис хүдэлөөнэй дайшалхы отряд — Монголой Арадай-революционно парти мандаха болтогой!

Совет, монгол арадуудай, совет болон монгол коммунистнуудай эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон улам бэхижэг, hалбаран мандаг лэ!

Марксизм-ленинизм мандаха болтогой!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН
ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Хорини аймагай Анаагай совхозой Владимир Белоусовай, Тихон Лужниновай, Ендон Ринчиндоржиевай хүтэлбэрилдэг оньhожоруулагдамал отрядууд нуга сабшалангаа ундалуулжа эхилhээр үнинэй.

Совхозой хоёрдохи отделениин Хоолой гэжэ газарта Владимир Белоусовай даадаг отрядай бүлүүр станци Үдэ мүрэнэй эрьедэ тодхоотой юм. Эндэ луговодууд Михаил Белоусов, Дмитрий Снетков, Давыд Громов, Емельян Сергеев гэгшэд даажа абаhан 70 гектар сабшалангаа хоер дахин уhалаад, мүнөө гурбадахяа уhалжа захалба. Луговодууд энэ hарын 20 болотор үшөө 150 га газар уhалха юм.

Тус луговодууд үнгэрэгшэ жэлдэ Хүнды, Жаргалан гэжэ газарнуудта сабшалангай гектар бүриhөө 12—20 центнер үбhэ хуряаhан юм. Мүнөө жэлдэ дутуугүй ургаса абахын тула тэдэнэр эршэмтэйгээр хүдэлнэ.

— Манай отделенидэ 605 гектар уhалагдадаг газар бии. Байгша ондо гектар бүриhөө 7—8 центнер үбhэ абаха уялга абаабди, —гэжэ лугомелиоративна отрядай бригадир Владимир Белоусов хөөрэнэ. Зураг дээрэ: 1. Владимир Белоусов бүлүүр хаалтын дэргэдэ; 2. Дүршэлтэй болоhон луговод Михаил Белоусов ажалдаа; 3. Луговодууд Дмитрий Снетков, Михаил Белоусов гэгшэд.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

расноярска хизаарта— нинэй хоёрдохи орден

НОЯРСК. (ТАСС-ай тусхай Баратянц, А. Щигленко). оярска хизаарай ажалша- hайндэр болобо. Крас- хизаарта Ленинэй орден ада зорюулагдажа, ажал- үлөөлэгшэдэй баярай за- hаяхан эндэ болоо.

й ажахые, илангаяа энер- үнгэтэ металлурги болон промышленностиие хүг- табан жэлэй түсэбэй ршие дүүргэлгэдэ ехэ ам- удые туйлаhанай түлөө ар Эхэ оронойнгоо дээдэ хүртэhэн байна.

й заседанида хабаадагшад ЦК-гай Политбюрогой гэ- СССР-эй Министрнүүдэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи Д. С. Полянскиие хани ар угтаа.

-эй ЦК-гай Политбюрогой үндэтэ президиумдэ нэрье- а ташалган доро hунгаг-

нь Д. С. Полянский үгэ байна.

шадай түлөөлэгшэдэй үгэ эй hүүлээр, КПСС-эй ЦК- үүн, КПСС-эй Краснояр- комой нэгэдэхи секретарь В. И. Долгих үгэ хэлэхэдээ, хизаарай ажалай туйлалтануудые үндэрөөр сэгнэhэнэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Соведтэ баясхалан хүргөө. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада хоёр орденто Красноярска хизаарай хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр ажаллаха гэжэ тэрэ найдуулаа.

1971 оной даалгабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ талаар Красноярска хизаарай промышленностиин, хүдөө ажахын, барилгын, транспортын, хэлхеэ холбооной, худалдаа наймаанай, ажаhуудалай эрилтэ хангалгын предприятинуудай болон организацинуудай дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялганууд заседани дээрэ hайшаагдаа.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые баярай засседанида хабаадагшад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

В. В. ГРИШИН, П. Е. ШЕЛЕСТ, Д. А. КУНАЕВ hУНГАГШАДТАЯА УУЛЗАБА

Ниислэлэй Вишняковско hунгуулиин округой hунгагшад РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, партиин Московско городской комитедэй нэгэдэхи секретарь Виктор Васильевич Гришинтэй Москвада локомотив заhабарилгын заводой клуб соо июниин 7-до уулзаа.

Сугларагшадай зүгhөө халуунаар угтагдан, депутадта кандидат В. В. Гришин үгэ хэлэхэдээ, этигэл найдабари үзүүлhэнэйнь түлөө hунгуулиин округой ажалшадта халуун баясхалан хүргөө. Энэ ехэ этигэл найдабари ба хүндэлэлдэ манай арадай зүгhөө хүсэдөөр дэмжэгдэдэг, тэрэнэй аша туhада алба хэдэг, арадай байдал hайжаруулхын түлөө тэмсэлые юунhээшье үлүүдэ тоолодог манай ленинскэ партида бүрин хамаадана гэжэ тоолоноб гээд тэрэ хэлээ.

КПСС-эй XXIV съездын табиhан асари ехэ зорилгонууд тухай депутадта кандидат хэлээ. Шэнэ табан жэлэй түсэб тушаа съездын Директивэнүүд коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха, ороной экономическа ба оорыгөө хамгаалха шадабариие саашадань бэхижүүлхэ, манай арадай материальна байдал горитойгоор hайжаруулха, соёл болбосоролыень дээшэлүүлхэ эли тодо, үргэн хараа зам нээжэ үгэнэ гэжэ тэмдэглээ.

Ажалшан бүхэнэй шэн зоригтойгоор хүдэлhэнэйл ашаар съездын хараалhан түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ болохо гэжэ москвагайхид гүнзэгыгөөр мэдэрнэ гээд В. В. Гришин онсолон тэмдэглээ. Съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлгэдэ өөрынгөө хубитые оруулха эрмэлзэлгэ гаргахадаа, москвагайхид дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абаа, түсэбтэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын, ажалай бүтээсэ саашадань дээшэлүүлхын, үйлэдбэриин техническэ хэмжээе, ашаг үрые дээшэлүүлхын, арадай хэрэглэлэй эд бараа бүри элбэгээр гаргахын түлөө тэмсэнэ. Энэ мүрысөөнhөө hайн үрэ дүнгүүд гаража байнхай.

Юhэдэхи табан жэлдэ москвагайхидай бэелүүлхэ ехэ түсэбүүд тухай В. В. Гришин мүн лэ хөөрөө.

Шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ, морально-политическэ үндэр шэнжэ шанартайгаар, ажалда коммунис ёhoop хандадагаар москвагайхидые хүмүүжүүлхэ тухай депутадта кандидат үгынгөө горитойхон хубиие зорюулаа.

Удаань КПСС-эй болон Советскэ правительствын гадаадын политическэ ябуулга тухай В. В. Гришин хэлэhэн байна.

Ехэ этигэл найдабари үзүүлhэнэйнь түлөө тэрэ үгынгөө түгэсхэлдэ hунгагшадта үшөө дахин баясхалан хүргөө, энэ этигэл найдабариинь харюулхын түлөө бүхы хүсэ шадал ба эрдэм мэргэжэлээ зорюулхаб гэжэ найдуулаа.

• • •

КИЕВ. (ТАСС). Киевэй Ленинскэ hунгуулиин округой ажалшадтай республикын Верховно Соведэй депутадта кандидат КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Пётр Ефимович Шелест «Украина» гэжэ соёлой байшан соо июниин 7-до уулзаа.

П. Е. Шелест үгэ хэлэжэ, сугларагшадай зүгhөө халуунаар угтагдаа. УССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар өөрыень дэбжүүлhэн hунгагшадта тэрэ халуун баясхалан хүргөө.

Үнгэрhэн түсэбтэ табан жэлдэ Киевэй ажалшадай туйлаhан амжалтанууд тухай П. Е. Шелест хэлэhэн байна.

Соёл сурталай хүдэлмэриин зорилгонууд тухай П. Е. Шелест мүн лэ хэлээ.

• • •

БАКАНАС. (Казахай ССР. ТАСС). Баканасска hунгуулиин округой hунгагшад Казахай ССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Казахстанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Динмухамед Ахмедович Кунаевтай эндэ—Балкашска районой центртэ июниин 7-до уулзаба.

Д. А. Кунаев үгэ хэлэжэ, hунгагшадай зүгhөө халуунаар угтагдаа. Ехэ этигэл найдабари үзүүлhэнэйнь түлөө тэрэ hунгагшадтаа баясхалан хүргэhэн байна.

Урда тээхи hунгалтаhаа хойшо олон элитэ ехэ ушарнуудай болоhон, социалис гүрэниие саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ Казахстанай ажалшадай эрхим туhа нэмэри оруулhан тухай Д. А. Кунаев тогтожо хэлээ.

Алма-Атын областиин ба Балхашска районой ажалшадай урда табигдажа байhан тодорхой зорилгонууд тухай депутадта кандидат тогтожо хэлэhэн байна.

Уласхоорондын байдалай, парти ба правительствын ленинскэ гадаадын политикын асуудалнууд тухай депутадта кандидат хэлээ.

Республикын колхоз, совхозуудай гүрэндэ мяха, hү, үндэгэ тушаалгын ябаса тухай

1971 оной июниин 1-нэй мэдээн
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Мяхан	hүн	Үндэгэн
Баргажанай	74	108	78
Баунтын	108	94	—
Бэшүүрэй	79	95	98
Зэдын	103	91	116
Яруунын	102	79	85
Загарайн	83	81	148
Захааминай	109	90	45
Кабанскын	78	90	178
Хэжэнгын	104	78	53
Хурамхаанай	77	114	94
Хилагтын	96	100	115
Мухар-Шэб.	82	84	105
Ахын	68	78	—
Прибайкалиин	90	77	63
Хойто-Байг.	60	147	—
Сэлэнгын	96	84	23
Түнхэнэй	38	74	152
Улаан-Үдын	98	97	124
Хорин	83	125	144
Республ. бүх.	90	90	122

ПОЛИТИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИИН НҮЛӨӨ

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГАЙ ПАРТИИНА ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ҮЗЭЛ СУРТАЛАИ ХҮДЭЛМЭРИИН ДҮРШЭЛҺӨӨ

ХҮН БҮХЭНДЭ ГҮНЗЭГЫГӨӨР ОЙЛГУУЛХА

КПСС-эй XXIII съездын, партиин Центральна Комитедэй Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн Захааминай аймагай промышленна предприяти, колхоз болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд наймадахи табан жэлэй туршада ажалай һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан байна. Предприятинуудай коллективүүд табан жэл соо промышленна продукци бүтээн гаргаха, тэрэнии худалдаха даабарияа амжалтатай бэелүүлээ һэн. Тиихэдэ хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха даабари үлүүлэн дүүргэгдээ.

Түсэбтэ табан жэлэй һүүлшын жэлдэ — багша Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойн гүйсэһэн 1970 ондо аймагай ажалшад бүри һайн дүнгүүдые туйлажа шадаа. Аймагай эгээл томо промышленна предприятиин — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коллектив үнгэрһэн жэл соо продукци худалдаха түсэбөө 101,3 процент дүүргэһэн байгаа. Шэнэ техникэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үнэ сэн хямдаруулха түсэб ба социалис уялга мүн лэ амжалтатай бэелүүлэгдэһэн юм.

Аймагай колхоз, совхозууд 1970 ондо ниитын адууһа малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар горитой алхам хэһэн байна. Жэлэй түсэбһөө гадуур 5789 центнер мяхан, 12.000 центнерһээ үлүүтэй һүн гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдаа. Тиихэдэ гүрэндэ тушаагдадаг эбэртэ бодо малай амидын шэгнүүр нилээд дээшэлжэ, ехэнхидээ тарган мяхан тушаагдадаг болонхой.

Промышленна предприяти, колхоз болон совхозуудай ажалшад Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон байгаа. Бүгэдэ арадай энэ мүрысөөе зүбөөр хүтэлбэрилхэ талаар КПСС-эй райком, партком ба партийна эхин организацинууд горитой ажал хэһэн байна.

1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проектые хэблэлдэ толилогдомсоор партиин райком парторганизацинуудай секретарьнарай семинар үнгэргэһэн байгаа. Энэ тон ехэ удха шанартай документые хүн бүхэндэ ойлгуулха талаар ехэ ажал ябуулагдаа һэн. Директивэнүүдэй проект партийна организацинуудай, хүдэлмэришэд, колхознигууд ба алба хаагшадай суглаанууд дээрэ зүбшэгдөө. Тэрэнэй зүбшэн хэлсэлгэдэ коммунистнууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, мэргэжэлтэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тингэхэ зуураа предприяти, колхоз, совхозуудай, мүн эмхи зургаануудай ажал хүдэлмэри һайжаруулха, үйлэдбэри хүгжөөлгын арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ, наукын туйлалтанууд ба түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар суглаанууд дээрэ 120 гаран дурадхал ороһон юм. Тэдэ дурадхалнууд согсологдожо, тэдэнии дүүргэхэ талаар хэмжээнүүд хараалагдаад, бэелүүлэгдэжэ байна.

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэлгын үедэ партиин райкомой пропагандистска бүлэгэй гэшүүд 3 дахин колхоз, совхозуудта эльгээгдээ һэн. Лектор, политинформаторнуудай хүсөөр 130 гаран лекци, элидхэл уншагдаа, адууһа малай фермэ, отара, гүүртэнүүд дээрэ 500 шахуу хөөрэлдөөн үнгэргэгдэһэн байгаа. Эдэ бүгэдэ аймагай ажалшадай политическэ, ажалай эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ, съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь ехэ нүлөөтэй байгаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа манай аймаг бүхы талаарнь дүүргэһэн байгаа. Аймагай промышленна предприятинууд нэгэдэхи квартал соо продукци гаргаха түсэбөө 103 процент, тэрэнии худалдаха даабарияа 102 процент дүүргээ һэн. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коллектив илангаяа һайн дүнгүүдые туйлаһан байха юм.

Байгша оной нэгэдэхи квартал соо гүрэндэ мяха худалдаха түсэб 134 процент, һү — 108, үндэгэн — 101 процент дүүргэгдээ һэн. Тиигэжэ республикын аймагуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгөөр манай аймаг хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Аймагнай бүхы... мүн Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой коллективүүд ажал хүдэлмэридөө туйлаһан амжалта тухайгаа КПСС-эй XXIV съездын Президиумдэ элидхэхэ эрхэдэ хүртөө һэн.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ шэнэ табан жэлэй Директивэнүүдые партиин XXIV съезд баталан абаба. Съездын шиидхэбэринүүдые ажалшан бүхэндэ һайса ойлгуулха хэрэг партийна эхин организацинуудай, КПСС-эй райкомой шухалын шухала зорилго болоно.

Тиимэһээ партиин райком, партийна эхин организацинууд ехэ хүдэлмэри ябуулжа эхилээ. Съездын хүдэлмэриеэ дүүргэмсээр партиин райкомой пропагандистска бүлэгэй 40 гэшүүн парторганизацинуудта эльгээгдэжэ, тэндэ ойлгууламжын хүдэлмэри эмхидхэһэн байна. Тэдэнэй тоодо КПСС-эй райкомой бюрогой, аймсоведэй гүйсэдкомой гэшүүд, лектор болон элидхэлшэд оролсоно. Пропагандистска бүлэгэй гэшүүдэй хүсөөр хүдөөгэй клуб, культбазануудта, малай фермэ, гүүртэнүүдтэ олон тоото лекци уншагдаа, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө.

Мүн партиин ээлжээтэ съездын материалнуудые олониитэдэ ойлгуулха зорилготойгоор аймагай центрһээ 2 агитбригада колхоз, совхозуудай фермэ, отарануудта сэхэ эльгээгдээ. Тиихэдэ культурын байшан ба хүдөөгэй клубуудай 6 агитбригада малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байнхай.

Һаяхан аймагай түб һууриһаа комплексно гурбан бригада колхоз, совхозуудай малшадые хангахаар эльгээгдэһэн байна. Нэгэ бригадань Санага, Далахай, нүгөөдэнь — Цахир, Баян-Гол, гурбадахинь — Хамни, Михайловка, Үлэгшэн гэһэн маршрудтайгаар гараа. Комплексно бригадын бүридэлдэ лектор, уран һайханай бү... йхид, медицинын хүдэлмэрилэгшэ, нүүдэл библиотечкэ ба кино, худалдаа наймаанай болон ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэд оролсоно. Эдэ бригаданууд хирэ хирэ болоод лэ машрудаа һэлгэжэ, зун-намарай үедэ холын малшадай дунда ажал хүдэлмэриеэ эмхидхэжэ байха юм.

Партиин XXIV съездын материалнуудые ажалшан бүхэндэ ойлгуулха хүдэлмэридэ үзэл сурталай, соёл гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд, профсоюзай ба комсомолой эдэбхитэд хабаадуулагдана. Апрель һарын эсэстэ аймагай соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинар үнгэргэгдөө һэн. Тиихэдэ «Знание» бүлгэмэй аймагай отделениин пленум, һургуулинуудай директорнүүд болон парторганизацинуудай секретарьнарай семинар болоо. Тэндэ КПСС-эй съездын материалнуудые ажалшадта хайшан гэбэл һайнаар ойлгуулхаб гэһэн асуудал зүбшэгдэһэн гээшэ.

Съездын материалнуудые ажалшадта ойлгуулха, холын малшадые али болохоор хангаха талаар партиин райкомой бюро дэлгэрэнгы хэмжээнүүдые хараалһан байна. Тэрэ хэмжээнүүдые дүүргэхын тула шанга хиналта хэгдэнэ.

Мүнөө аймагтамнай 31 агитпункт нээгдээд, һунгагшадай дунда ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Юрэнхы эрдэмэйнгээ, политическэ талаараа бэлэдхэл һайнтай хүнүүд агитпунктнуудые даагшаар томилогдонхой. Һунгуулиин дүрим, социалис демократи тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. КПСС-эй съездын материалнуудые олониитэдэ ойлгуулха асуудал агитпунктнуудай хүдэлмэридэ гол һуури эзэлнэ.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулха хэрэгтэ соёлой эмхинүүд тон ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Тиимэһээ тэдэнэй хүдэлмэрине һайжаруулха, зүбөөр хүтэлбэрилхэ асуудалда партиин райком ехэ анхарал табина. Соёлой байшан, хүдөөгэй клубуудта партиин съездын материалнуудаар 17 дахин аман журнал, тематическа болон асуудал, харюугай үдэшэнүүд үнгэргэгдөө. Хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ 24 стенд ба выставкэ эмхидхэгдэһэн байна.

Предприяти, колхоз болон совхозуудай ажалшадай социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэн ударидаха, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые саг болзоортонь һэлгэжэ, шэнэлжэ, тэдэнии тодорхой болгохо асуудалнуудта КПСС-эй райкомой бюро, партком болон партийна эхин организацинууд үдэр бүриин анхарал табижа байдаг. Мал адуулагшад, хонишод, һаалишадай социалис мүрысөөнэй дүнгүүд аймагай «Ажалай туг» газетын хуудаһануудта толилогдоно, квартал бүхэнэй дүнгөөр тусхай плакадууд гаргагдана. Социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, һайн дүнгүүдые туйлаһан хүдэлмэришэд, колхознигууд али болохоор урмашуулагдажа байдаг. Тиихэдэ ажалай түрүүшүүлые моральна талаарнь урмашуулха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдадаг болонхой.

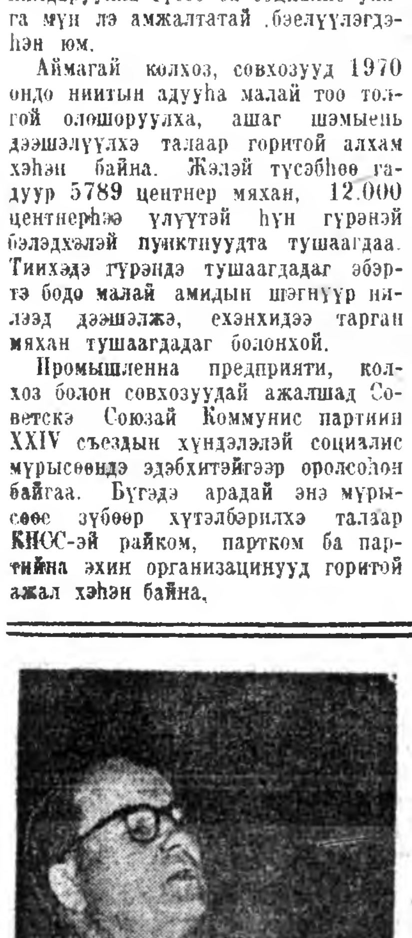
Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые һайжаруулха асуудалаар тусхай семинарнууд бэлдэгдэжэ байна. Колхоз, совхозуудай парткомуудай, отделениnүүдэй парторганизацинуудай тиимэ семинар Баян-Голой совхозой Сагаан-Моринои отделенидэ үнгэргэгдөө һэн. Ушарынь юуб гэхэдэ, энэ совхозой партийна комитет харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые һайнаар, уран гоёор шэмэглэн хэдэг, саг соонь һэлгэжэ байдаг. Промышленна предприятинуудай парторганизацинуудай секретарьнарай семинар Холтосон руднигта болохо байна.

КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха һургуулинуудта, теоретическэ семинарнуудта, комсомолой гэгээрэлэй һургуулинуудта һуралсагшад, мүн ахамад классуудай һурагшад шудалжа байна.

Коммунис партиин съездын боложо байһан үдэрнүүдтэ аймагай ажалшад бүри ехэ эдэбхитэйгээр ажаллаа һэн. Зэдын комбинадай гол цехүүдэй нэгэн болохо Холтосоной руднигай коллектив юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлые габшагай ажалай жэл болгохо гэһэн үүсхэл гаргаһан байна. Съездын шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон Баян-Голой совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, урид абаһан уялгаа шэнэлһэн байха юм. 1971 оной түсэбһөө гадуур 700 центнер мяха, 200 центнер һү гүрэндөө худалдаха, зунай бэлшээриин үедэ үхэр бүриин шэгнүүрые үдэртөө 900 граммһаа бага бэшээр нэмээхэ гэжэ энэ ажахынхид шиидээ. Совхозой эрхим мал адуулагшад Ринчин-Доржо Найданов, Андрей Дамбаев, Геннадий Дагбаев болон бусад үхэр бүриингөө шэгнүүрые сүүдхэдэ 1100 граммаар нэмээхэ гэһэн социалис уялга абанхай. Холтосоной руднигай, Баян-Голой совхозой ажалшадай үүсхэлые бусад предприяти, колхоз, болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд һайшаан дэмжэһэн байна.

Партиин ээлжээтэ съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай аймагай ажалшад апрелиин 17-до үнгэргэгдэһэн бүхэсоюзна коммунис субботнигто эдэбхи, үүсхэл ехэтэйгээр хабаадалсаа. Предприяти, колхоз болон совхозуудай 14 мянга гаран хүн энэ үдэр өөһэдынгөө хэдэг ажалда хүдэлжэ, 27 мянгаһаа үлүүтэй түхэриг юһэдэхи табан жэлэй жасада оруулаа һэн. Энэнь нёдондонойхиһоо 11 мянган түхэригөөр үлүү ехэ болоно.

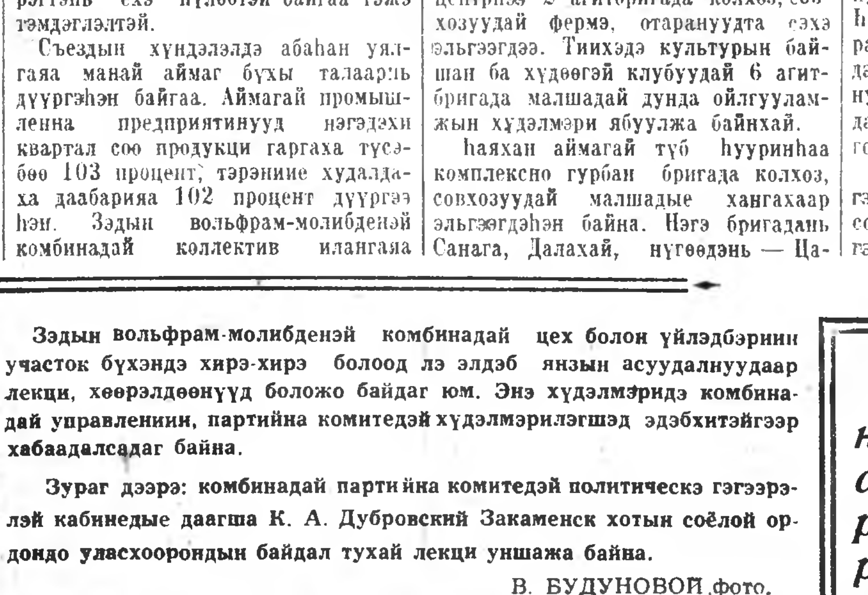
Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, абаһан уялга амжалтатайгаар дүүргэхэ, үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлхэ, бүтээн гаргагдадаг продукциин шанар һайжаруулха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха, хүдэлмэришэн бүхэнэй ажа-

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай цех болон үйлэдбэриин участок бүхэндэ хирэ-хирэ болоод лэ элдэб янзын асуудалнуудаар лекци, хөөрэлдөөнүүд боложо байдаг юм. Энэ хүдэлмэридэ комбинадай управлениин, партийна комитедэй хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна.

Зураг дээрэ: комбинадай партийна комитедэй политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша К. А. Дубровский Закаменск хотын соёлой ордондо уласхоорондын байдал тухай лекци уншажа байна.

В. БУДУНОВОЙ фото.

„Марксизм-ленинизмын үзэл суртал дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлхэ, буржуазна ба ревизионис үзэл сурталда эсэргүү эбсэшэгүй добтолхы тэмсэл хэхэ гээшэ партиин ябуулдаг үзэл сурталай хүдэлмэриин гол удхань болоно."

(КПСС-эй XXIV съездын резолюциһаа).

ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ БАЙХА ЁҺОТОЙБДИ

Түрэл партиимнай ээлжээтэ съезд боложо, 1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдые баталан абаба. Манай ороной арадай ажахын бүхы һалбаринууд шэнэ табан жэлэй туршада хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэхэ байна. Тиихэдэ совет хүнүүдэй ажабайдал һайжаруулха талаар тон ехэ зорилго табигданхай.

КПСС-эй съездын шиидхэбэринүүдые, мүн парти болон правителствын дотоодын, гадаадын политикын гол зорилгонуудые хүн бүхэндэ хүсэд һайнаар тайлбарилан ойлгуулха гээшэ лектор, политинформатор, пропагандист бүхэнэй шухалын шухала хэрэг болоно. Арад зоной дунда ябуулагдадаг политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ хүтэлбэрилхы тушаалтан, илангаяа ажахын хүтэлбэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха зэргэтэй гэжэ һанагдана. Ушарынь юуб гэхэдэ, үзэл сурталай бүхы хүдэлмэри коллектив бүхэнэй урда табигдаһан ажахын зорилготой холбоотойгоор ябуулагдаха ёһотой бшуу. Тиигээлһаа ашаг үрэнь һайн байха болоно. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд коллективэйнгээ зорилгые бултанһаа һайса мэдэхэ ха юм.

Партиин Захааминай райкомой бюрогой зүбшөөһэнэй ёһоор би хэдэн жэлэй туршада совхозойнгоо нэгэдэхи отделенидэ пропагандистаар хүдэлнэб. Хоёр жэл соо политическэ эхин һургуулиин кружогто хэшээлнүүдые үнгэргэдэг һэм. Һуралсагшадайнгаа хүсэл бодолые хараадаа абажа, үнгэрһэн 1970—1971 онуудай һуралсалай жэлдэ хүдөө ажахын экономико шудалха кружок эмхидхэһэн байгаабди. Кружогтомнай коммунистнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, совхозой бухгалтериин хүдэлмэрилэгшэд һуралсадаг юм.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэ байгаад пропагандистаар хүдэлхэ гээшэ тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ. Ушарынь юуб гэбэл, хэшээл үнгэргэхын тула тэрээндэ бэлдэхэ, элдэб ном, газетэ уншаха хэрэгтэй ха юм. Заримдаа сүлөөтэй саг бага байха. Хэды тиимэ байгаашье һаань, ээлжээтэ хэшээлдээ заатагүй бэлдэхэ хэрэгтэй бшуу. Бэлэдхэлгүйгөөр хэшээлдэ ошоо һаа, үзэжэ байһан темэеэ совхозойнгоо ажахын зорилгонуудтай холбожо шадахагүй бологдоно. Биратай һайн хөөрэлдөөншье болохогүй. Тиимэрхүүгээр үнгэргэгдэһэн хэшээл хэндэ ямар туһа үгэхэб даа?!

Үнгэрһэн һуралсалай жэлэй туршада кружогоймнай хэшээлнүүд хараалагдаһан саг болзортоо үнгэргэгдэжэ байгаа. Түсэбөөр хараалагдаһан бүхы темэнүүд үзэгдэһэн байна. Коммунис партиин XXIV съездын материалнуудые апрель, май һаранuудта шудалаа һэмди. Съездын материалнуудые үзэхэ хэрэгтэ бүхы һуралсагшаднай тон ехэ анхаралтайгаар хандадаг һэн. Энэншье ойлгосотой. КПСС-эй ээлжээтэ съезд манай ороной арадай ажахые юһэдэхи табан жэлэй туршада хүгжөөхэ түсэб баталан абаа ха юм.

Һуралсалай жэл соо үзэһэн темэ бүхэнөө совхозойнгоо коллективэй урда табигдаһан ажахын зорилгонуудтай холбожо, хөөрэлдөөнүүдээ үнгэргэдэг байгаабди. Тиигэхэдэ һуралсагшад ехэ анхаралтайгаар шагнадаг, энэ тэрэ асуудалнуудаар һонирходог байха юм. Экономико шудалха кружогто һуралсагшадай анхарал ехээр татахын, мүн һуралсалда эдэбхитэйгээр хабаадуулхын тулада бэлэдхэл һайнтай зарим хүнүүдтэнь даабари үгэжэ, хэшээлдэ бэлдэхыень дурадхадаг һэмди. Тэдэнэр заримдаа хэшээлнүүдые үнгэргэдэг байгаа. Бүхы хэшээлнүүднай нүхэр ёһоной хөөрэлдөөн шэнгеэр үнгэргэгдэдэг юм. 1970—1971 онуудай һуралсалай жэлэй туршада шухала шалтагаангүйгөөр хэшээлдэ ерэнгүй байха ябадал усадхагдаһан байна.

Һаяхан һуралсалай жэлэй түгэсхэлэй хэшээл болоо. Тэрэ хэшээлдэ КПСС-эй райкомой түлөөлэгшэ Ш. Г. Цыренгармаев хабаадалсаа һэн. Совхозой түсэблэгшэ-экономист Д. О. Тарбаев, нэгэдэхи отделениие эрхилэгшын туһалагша С. Т. Доржиев болон бусад нүхэд түгэсхэлэй хэшээл дээрэ жэл соо үзэһэн юумэеэ һайнаар ойлгоһон байһанаа эли тодоор харуулаа.

Политическэ һуралсалда хэшээл үнгэргөөд, ажалаа хизаарладаггүйб. Адууһа малай фермэ, гүүртэнүүдтэ ошоходоо, тэндэхи ажалшадтай элдэб янзын асуудалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргэдэгби. Тиигээд ажахын ээлжээтэ зорилго тухай хөөрэхэдэ, хүнүүд ехэтэ һонирхон шагнадаг байха юм.

Манай совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мяха ехээр абаха, гүрэндэ худалдаха талаар дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан байна. Жэлэй түрүүшын хахадай туршада гүрэндэ мяха тушааха түсэбнай аяар апрель һарада дүүргэгдээ һэн. Һү тушааха хахад жэлэй түсэб ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэгдэхээр хараалагдана. Байгша оной түрүүшын табан һара соо нёдондоной энэ үеынхиһөө үнеэн бүриһөө 75 килограмм һүн үлүү ехээр һаагдаа.

Совхоздомнай ажалай түрүүшүүл жэл бүри олошоржо байна. Үнинэй малшад Жүгдэр Ундеевич Цыденов Ленинэй орденоор шагнагдаа һэн. Наймадахи табан жэлэй туршада ажалай һайн амжалта туйлаһанайнгаа түлөө мал адуулагшад Цыремжит Аюшеевна Бадмаева Ажалай Улаан Тугай, Мария Лубсановна Шагдурова «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор һаяхан шагнагдаба.

Пропагандистаар үни удаан саг соо хүдэлөөгүйшье һаа, бага зэргэ дүршэгдэжэ байна хэбэртэй. Энэ хадаа өөрын сэхэ ажалда ехэшье һаад болоногүй. Тиимэһээ хүтэлбэрилхы тушаалтан бүхэн хүмүүжүүлэгшэ байха уялгатай гэжэ һанагдана.

В. ХАРТАЕВ,
Далахайн совхозой директор, пропагандист.

АЖАБАЙДАЛТАЙ ХОЛБООТОЙГООР

Коммунис партиин XXIV съездын документнүүдые арад зондо һайнаар ойлгуулха асуудал партийна комитедэй үзэл сурталай хүдэлмэридэ гол һуури эзэлнэ. «Знание» бүлгэмэй эхин организациин 20 лектор, 38 агитатор болон 20 политинформатор совхозой хүдэлмэришэдэй дунда үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулна. Лектор, агитатор, политинформаторнуудай дунда найман жэлэй, эхин һургуулинуудай багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, мүн дунда һургуули дүүргэһэн залуу хүбүүд, басагад бии. Мэлын найман жэлэй һургуулиин директор В. Д. Очиров «Знание» бүлгэмэй эхин организациин хүдэлмэрине шадамараар ударидадаг болонхой.

Парткомой заседани дээрэ баталагдаһан тусхай түсэбэй ёһоор үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэри ябуулагдадаг байна. Һарадаа нэгэ дахин агитатор, политинформаторнуудай семинар үнгэргэгдэнэ. Тэндэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд байлсажа, ажахын гол зорилгонууд тухай тодорхойгоор хөөрэдэг. Тиигэжэ үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэд бүхы ажалаа ажахын зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулха аргатай болоно бшуу.

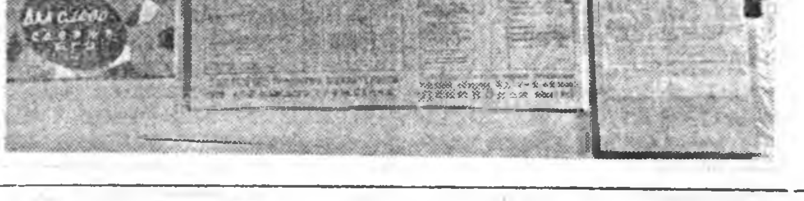
Мэлын культурын байшанда, Бортын, Сагаан-Моринои хүдөөгэй клубуудта неделидээ нэгэ дахин лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг байна. Фильмүүдэй гарахын урда тээ 15—20 минута соо элдэб янзын асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд болоно. Ниитын адууһа малай фермэ, гүүртэ болон отарануудта агитаторнууд томилогдонхой. Тэдэнэр өөһэдынгөө участогуудта саг болзортоо ошожо, тэндэхи ажалшадтай хөөрэлдөөнүүдые хэдэг юм. Лекци болон хөөрэлдөөнүүд үндэһэн буряад хэлэн дээрэ үнгэргэгдэнэ.

Мэлын найман жэлэй һургуулиин директор В. Д. Очиров, багша К. О. Цыренов, совхозой гурбадахи отделениин партийна организациин секретарь Д. Б. Жалсанов гэгшэд лекцинүүдтээ һайнаар бэлдэдэг, һонирхолтойгоор, уншадаг, шагнагшадай анхарал ехэтэ татадаг болонхой. Тэдэнэй лекци уншаха, хөөрэлдөө хэхэдэ хүн зон олоор суглардаг, олон асуудал табижа, таатай зохид харюу абадаг байна. Агитаторнууд Ц-Д. Будаев, А. Жугдуров, А. Цыренов, Н. Жимбеев болон бусад арад зоной дунда хүндэтэй болоһон байна. Тэдэнэр өөһэдынгөө участогуудта ходо ошожо, манай орон, республика, аймаг соо боложо байһан һонинтой ажалшадые танилсуулжа байдаг юм.

Манай совхозой партком, отделенинүүдэй партийна эхин организацинууд харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые һайнаар хэжэ, саг болзортонь һэльбэн шэнэлжэ байха асуудалда ехэ анхарал табидаг болонхой. Тиихэдээ энэ хэрэгсэлнүүдые ажахын зорилгонуудтай тааралдуулан, тодорхой болгохые оролдонобди. Совхозой түб һууринда, Борто ба Сагаан-Морин тосхонуудта харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд шэнэлэгдээ. Соёлой гуламта болон бусад ниитын эмхинүүдэй газарнууд һайнаар шэмэглэгдэнхэй. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, совхозойнгоо ажахын зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ арад зониие уряалһан лозунг, плакадууд олоор, гоё һайханаар бэшэгдэжэ, ниитын газарнуудта, малай фермэ, отарануудта абаашагдажа үлгэгдэһэн байна.

Культурын байшан, хүдөөгэй клуб, совхозой, мүн отделенинүүдэй конторонуудта совхозой ажалшадай энэ жэлдэ шиидхэхэ гол зорилгонууд тухай стенднүүд, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй хүндэлэлэй самбар бии болгогдоһон байна. Совхозой ажалшад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй абаһан социалис уялганууд аймагай типографида барлагдажа, олоной

Нүхэр Ю. ЦЕДЕНБАЛАЙ хэһэн элидхэлһээ

ЛААН-БААТАР. (ТАСС). Монгол ута национальна ба социальна ас сүлөө заяаһан Арадай револю алдарта табин жэлэй ойн урда Монголой Арадай-револю партиин XVI съезд хүдэлмэ эхилбэ гэжэ Ю. Цеденбал элид дотороо хэлээ. Монгол арад пар урда съездын шиидхэбэринүү бодото дээрэнь бэелүүлэн, МНР- социализмын материально-техни үндэһэ һуури байгуулха ун жэлнүүдэй турша соо үшөө шухала алхам хэбэ.

Партиин XV съездһээ хойшо ун һэн үе хадаа уласхоорондын тон шухала хэрэг ушар байн байгаа. Бүхы дэлхэйн дээрэ шэнэ үе сагай эхи таби Агууехэ Октябриин социалис 50 жэлэй ой, мүнөө сагай бодото, бүхы дэлхэйн В. И. 100 жэлэй ой үд тухайгаа талаар тэдэ хэрэг дунда онсо һуури эзэлбэ. Бүхэдэлхэйн-түүхэтэ эдэ ушар Лени хэрэг һургаала, пролетарска интернационализмын гол монгол арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай коммунистнуудай, бүхы монгол ажалшадай үнэн зүрхэнэй байдалые эли то гаршалэн харуулаа.

1969 ондо Москвада болоһон Коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай хоорондын зүблөөн, КПСС-эй XXIV съезд бүхы оронуудай коммунистнууд ба арадуудай ажа хадахи онсо гайхамшаг хэрэг болобо. Эдэмнай бүхы ре олюционно, империализмда эсэргүү хүдэлөөнэй нэгэдэлхын түлөө тэм найрамдалай ба социализмын угаа ехэ удха шанартай байгаа.

н жэлэй турша соо тэмсэл бо байгуулалтын замые гаталан манай партиие нягта, бата болонхой, өөһэдынгөө хү Монгол орон дотор социализ түгэс илалта хангаха гэһэн по хараа шугамайнгаа зүб этигэмжэтэй энэ съездэ гэжэ Ю. Цеденбал тэмдэглээ.

Партиин Центральна Комитет га политическэ ажал ябуулгын Советскэ Союзтай, бусад социалис гүрэнүүдтэй холбоо барисаа хани найрамдал болон харил бүхы талаарнь бэхижүүлхэ хани нэгэдэлтэ оронуудай хоорондын байдал ба нэгэдэлнүү батадхаха хараа бодол урда шуур баримталан Манай гадаадын политикын хэлбэришэгүй хараа шугам үндэһэн аша туһа бүрин монгол арадай нэгэ һаналтайгаар һайшаагдан жэгдэнэ.

лхэйн коммунис хүдэлөөнэй рмал манлай бологшо КПСС- —Ленинэй агууехэ партитай РП-гэй интернациональна холбоо саанай улам саашадаа хүгжэжэ ые ехэ баяртайгаар тэмдэглэнэ- гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

гэрһэн табин жэлэйнгээ замые харахадаа, шэнэ общество бай ын түлөө олон жэлэймнай хам тэмсэл, уг зорилгонуудай, ху- бодолнуудай ба үндэһэн эрмэл эмнай адли байһан ушар монгол, арадуудые хэтэ мүнхэдэнь нэгэд холбоо гэжэ омогорхолтойгоор хэ- шадаха байнабди. Арадай ре- юциин эхин дээрэ мүндэлһэн мон- совет хани барисаан ажабайда- бүхы асуудалнуудаар манай ам- тануудые түйлаха бата эшэ үндэ- социализм байгуулгаяа түгэсхэ- амаар МНР-эй хурдан түргэн даб- тын шухала нүхэсэл болоо.

абяад жэлэй турша соо хүгжэһэн батажаһан, Монгол, Совет оро- ай хоорондын бата бэхи, шал- мал хани барисаан тухай совет мунистнуудай XXIY съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд МНР-эй коммунистнуудай, ажалшадай зүрхэ ехэтэ һайшаагдан угтагдаа. Советскэ Союзтай манай хани барисаан—социалис интернационализмын бодото бэелэл мүн. Энэ ушар манай үдэр бүриин ажабайдалай, монгол арадай амжалтанууд болон түйлалтанууд соо, монгол, совет хани барисаанай хүгжэлтэ ба саашанхи гүнзэгыраал дотор түсэг бүринөөр бэелэн харагдана. Энэ хани барисаан шэнэ дүй дүршэлөөр, шэнэ түхэл маягуудаар баяжан, һайн һайхан үрэ дүнгүүдые үгэжэ байнхай.

МНР-эй үйлэдбэрилгын хүсые хүгжөөхэ, Монголой ажалшадай баян дэлгэр, болбосоронгы байдалые улам хүгжөөн дабжаахэ хэрэгтэ Советскэ Союзай үзүүлдэг үнэхөөрөө интернациональна ёһоной туһаламжын удха бүри улам ехэ болоһо байдаг.

МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь оронойнь социалис байгуулалтада үнэн зүрхэнэй туһаламжа саг үргэлжэ үзүүлжэ байдагай түлөө, монгол арадтай байгуулһан хани барисаанай, бата найрамдалай, интернациональна ёһоор һаналаа нэгэдэн талархалгын түлөө Советскэ Союзай Коммунис партиин ЦК, СССР-эй Правительствада, аха дүү арадуудта съездын үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэбэ.

Коммунизм байгуулжа байгаа баатар габьяата совет арадтай дайшалхы холбоогоо, ленинскэ ёһоной хани барисаагаа саашадань улам бэхижүүлгэ арюун уялгамнай болоно гэжэ манай парти тоолоно гэжэ Ю. Цеденбал онсолон тэмдэглээ.

Советскэ Союз коммунизм байгуулгын замые хүн түрэлтэндэ заажа, социализмын дабагдашагүй хэрэм, амгалан байгуулалтын, бүгэдэ ниитын аюулгүй байдалай бата найдабари болон дабшана.

Коммунис байгуулалтын хэрэгтэ совет арадай түйлаһан асари ехэ амжалтанууд, тэрэнэй научно-техническэ гайхамшаг түйлалтанууд бүхы социалис хани нэгэдэлэй хүсэ шадалые улам арьбадхана, дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ зориг бадаруулхы асари ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Һаяшаг болоһон, марксизм-ленинизмын хүгжэлтэдэ хубитаяа нэмэһэн КПСС-эй XXIV съездын хүдэлмэринь коммунизмда зориһон совет арадай илалта түгэс дабшалтадахи шухала шата болоно. Энэ съезд мүн лэ социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, бүхы дэлхэйн олон миллион коммунистнуудай армиин, бүхы дэлхэйн арадуудай ажабайдалдахи гайхамшаг түүхэтэ ушар болоно. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн тоосоото элидхэл дотор, мүн съездын бусад документүүд соо Советскэ Союздахи коммунис байгуулалтын баян дүй дүршэл согсологдоһон, совет обществые саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ холын хараата асари ехэ түсэбүүд хараалагдаһан байна. МНР-эй коммунистнууд ба ажалшад КПСС-эй XXIV съездын хараалһан Советскэ Союздахи коммунис байгуулалтын агууехэ программые ехэтэ һайшаан угтаа. Ленинэй партиин съездын тодорхойлон хараалһан, дэлхэйн бүхы оронуудтахи арад түмэнэй хүсэл эрмэлзэлдэ бүрин харюусахаар, эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал хангахаар, тодорхой түсэбые манай парти ехэтэ һайшаана, бүрин дэмжэнэ. СССР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын табиһан асари ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэлгэ Советүүдэйороной хүсэ; шадалые урда тээнь үзэгдөөгүй ехээр хүгжөөхэ, дэлхэйн социалис хани нэгэдэлые улам батадхаха, дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй хубаарилгые социализмын аша туһада саашадаа хубилган хүгжөөхэ байһандань Монголой коммунистнууд батаар этигэнэ.

Ю. Цеденбал иигэжэ хэлээ: гайхамшаг совет космонавтнуудаар жолоодогдоһон «Союз-11» гэжэ замбуулинай онгосые дэгдээлгэ—совет арадай зохёон байгуулхы сэсэн ухаанай шэнэ гэршэ болоно. Манай съездын үнгэржэ байха үедэ болоһон энэ онсо гайхамшаг ушараар дашарамдуулан, үнэн зүрхэнһөө амаршалхыемни зүбшөөгыт.

Манай парти бусад социалис оронуудтай, тэдэ оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудтай хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо бэхижүүлгые гадаадын политическэ ябуулгадаа ехэ удха шанартайда тоолоно гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Нүхэр Цеденбал СЭВ-эй оршом соо аха дүү социалис оронуудтай МНР-эй харилсаа холбооной улам хүгжөөгдэжэ байһан тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй, национальна-сүлөөрэлгын хүдэлөөе бүхы аргаар дэмжэхэ хараа бодол, колониализмда, шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүүсэн тэмсэхэ, бэеэ даанги хүгжэлтын замда ороһон гүрэнүүдтэй харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ хараа бодол МНРП сэхэ шууд баримталан бэелүүлнэ, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө, империализмда эсэргүү тэмсэлдэнь капиталис оронуудай коммунистнуудые, хүдэлмэришэн анги ба бүхы ажалшадые саашадаашье дэмжэхэ байха гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ.

Мүнөө Ази ба Африка түбинүүдэй хэдэн олон гүрэнүүдэй капиталисбэшэ хүгжэлтын замаар дабшажа байһые, тиихэдээ оронуудайнгаа социально-экономическа ажабайдалда түрүү шэглэлтэй хубилалтануудые хэжэ байһыень ехэтэ хангангяар тэмдэглэнэбди. Колониальна зонхилолгоһоо сүлөөрһэн оронуудай капиталисбэшэ замаар хүгжэлгын аласай ехэ арга боломжонуудтай байһые МНР-эй дүй дүршэл үнэншэмэ тодоор гэршэлнэ.

Арадуудай эб найрамдалай, тэгшэ эрхэтэ харилсаа холбооной хараа бодолдо үнэн байдаг Монголой Арадай Республика эдэ оронуудтахи арадуудай империализмда эсэргүү тэмсэлые дэмжэлгын аша туһада, эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын хэрэгэй илан мандалгын аша туһада Азиин, Африкын ба Латиин американ оронуудтай хани ёһоной харилсаагаа саашадань хүгжөөхэ, үргэдхэхэ байха.

Монголой Арадай-революционно парти дэлхэйн коммунистнуудай агууехэ армиин дайшалхы отрядуудай нэгэниинь байжа, элдэб оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудтай харилсаагаа, интернациональна холбоогоо хүгжөөхын түлөө, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые улам батадхахын түлөө саг үргэлжэ тэмсэнэ.

Мүнөө үедэ дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй 70 гаран партитай манай партиин нягта холбоо барисаатай болоод байһаниинь коммунис хүдэлөөнэй бусад отрядуудтай МНРП-гэй харилсаа холбооной улам хүгжэжэ, үргэдэжэ байһые гэршэлнэ.

Хараа бодолнуудай ба ябуулгануудай нэгэдэл, аха дүү ёһоной нягта холбоон, харилсан дэмжэлсэлгэ Ленинэй агууехэ парти — КПСС-тэй, социалис оронуудай бусад марксистско-ленинскэ партинуудтай МНРП-гэй харилсаа холбооной нормо ба онсо шэнжэнь байһан юм, байнашье. Марксизм-ленинизмын агууехэ тугта хэлбэришэгүй үнэн байлгын эрхим жэшээ харуулдаг, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй эгээн бата хатуужалта, дүй дүршэлтэй отряд — КПСС тушаа Монгол ороной коммунистнууд ба ажалшад онсо хүндэлэлгын, гүн ехээр талархалгын мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байдаг.

Эб найрамдалай, бүгэдэ ниитын аюулгүй байдалай түлөө, түримхэйлэлгын ба дайнай империалис политикада эсэргүү арадуудай тэмсэлдэ бүхы аргаар туһа хүргэхэ гэшэ манай партиин ба гүрэнэй гадаадын политическэ ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдэй нэгэн болоно гэжэ Ю. Цеденбал нэрлэбэ. Хүн түрэлтэниие хори гаран жэлэй турша соо дэлхэйн дайнһаа абарһан ушар мүнөө сагай угаа ехэ түйлалта болоно. Энэмнай агууехэ Советскэ Союзай асари ехэ оролдолго хүсэлэлгын ашаар, эб найрамдал ба бүгэдэ ниитын аюулгүй байдал хамгаалагша, дэлхэйн шэнэ дайнай аюул зайсуулхые хүсэгшэ социалис оронуудай арадуудай, эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй тэмсэһэнэй ашаар түйлагдаа гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Индохитадай арадуудта эсэргүү американ империалистнуудай эзэрхэг түримхэй хорото муухай ябуулгые манай съездын ендэр дээрэһээ эрид шууд буруушаанабди гэжэ Ю. Цеденбал мэдүүлбэ. Вьетнамай, Камбоджын, Лаосой асуудалнуудые политическэ талаарнь дары гуримшуулан шиидхэхэ, Зүүн-Урда Азида амгалан байдал тогтоохо гансахан зүб зүйтэй арга гэбэл, гутамшаг муухай колониальна дайе дары болюулха, энэ нютагай оронуудһаа американ сэрэгүүдые үгэ дуугүйгөөр, хүсэд бүрин гаргаха ябадал болоно гэжэ манай парти тоолоно.

Азидахи социалис орон — Монголой Арадай Республика Азида, Алас-Дурна зүгтэ амгалан тайбан, аюулгүй байдал хангалгые тон шухалада тоолоно. Корейе хэтэдэнь амяарлан тусгаарлаха гэдэг империалис политикые манай орон эрид буруушаана, бүхы корей арадай аша туһада, Алас-Дурна зүгтэ амгалан байдал хангалгын аша туһада энэ орониие эбэй гуримаар, демократическа ёһоор нэгэдүүлхэ шухалада гэжэ тоолоно.

Азиин гүрэнүүдэй хоорондо харилсаа холбоо үргэдхэхэ, мүн тэгшэ эрхэтэй байлгын, бэе бэедээ аша туһа хүргэлсэлгын ба бэе бэеынгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гэһэн гол ёһонуудай үндэһөөр үрэ ехэтэй харилсаа холбоо хүгжөөхэ гээшэ бүмбэрсэг дэлхэйн энэ хубида тогтууритай эб найрамдал байгуулха хэрэгтэ туһа нэмэри болохонь дамжаггүй. Энээнтэй дашарамдуулан, Азида хамтааран аюулгүй байдал сахиха тушаа Советскэ Союзай 1969 ондо оруулһан дурадхалые Азиин арадууд дэмжэһэн байна. Иимэ гурим тогтоогоод байхада, энэ түби дээрэ эб найрамдал хангаха найдамтай үндэһэ һуури тогтоогдохо гэжэ эдэ арадууд тоолоно.

Аха дүү бусад социалис оронууд шэнги, Монголой Арадай Республика хадаа Дүтын Зүүн зүгэй түгшүүрилтэ байдалай эхилхэһээ хойшо араб арадуудай тала хэлбэришэгүйгөөр баримталдаг, национальна галаараа бэеэ даанхай байдалай түлөө, газар уһанайнгаа бүрин бүтэн байхын, социальна дэбжэлтын түлөө тэдэнэй хэдэг тэмсэлтэй хани халуунаар талархажа байһанаа мэдүүлдэг юм.

Дэлхэйн олониитын анхарал хандуулжа байһан мүнөөнэй уласхоорондын хүгжэлтын эгээл шухала зорилгонуудай нэгэн болохо асуудал — Европо түби дээрэ аюулгүй байдал хангаха асуудал мүн болоно. Европодохи аюулгүй байдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха хэрэгтэ СССР ба ФРГ ПНР ба ФРГ хоёрой хоорондо баталагдаһан договорнууд горитой туһа нэмэри болоно. Эдэ договорнууд дотор Европодохи дайнай һүүлээрхи хүгжэлтын дүнгүүд ба шэнэ оршон байдал батадхагданхай. Монголой Арадай Республика хадаа Европын бүхы гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудые гуримшуулхын түлөө, тодорхойлон хэлэхэдэ, бэеэ даанхай хоёр Германиин гүрэнүүдэй тогтоһон баримтые уласхоорондын эрхын ёһоор мэдэрһэнэй үндэһөөр ГДР ба ФРГ хоёрой хоорондохи харилсаануудые гуримшуулхын түлөө тэмсэнэ.

Тоосооте үе соо МНР 20 гүрэнүүдтэй дипломатическа харилсаануудые тогтоогоо гэжэ саашадань Ю. Цеденбал тэмдэглээ. Мүнөө үедэ манай орон дэлхэйн 53 гүрэнтэй дипломатическа харилсаа байгуулаанхай. Энэ баримта хадаа социалис Монголой уласхоорондын нэрэ хүндын бүри дээшэлһэн тухай, тэрэнэй гадаадын харилсаа холбооной улам саашадаа хэлбэришэгүйгөөр үргэдэжэ байһан тухай гэршэлнэ.

Социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхын түлөө МНРП-гэй тэмсэл ба ойрын жэлнүүдтэ ороной үйлэдбэрилгын хүсэ хүгжөөхэ зорилгонууд тухай хэлэхэ зуураа, Ю. Цеденбал иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Хүдөө ажахые бүри тогтууритайгаар хүгжөөһэнэй, промышленностиие ба экономикын бусад һалбаринуудые улам саашадань хүгжөөһэнэй ашаар ниигын үйлэдбэриин хэмжээе нилээд ехэ болгохо ябадал түйлаха, тэрэнэй үндэһөөр ажалшадай ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээе хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ ябадал хангаха гээшэ шэнэ табан жэлэй (1971—1975 онууд) экономическа гол зорилго болоно.

Ороной экономикын гол һалбаринуудые хүгжөөлгын дүнгүүд болон саашанхи зорилгонууд дээрэ тогтохо зуураа, элидхэлшэ иигэжэ тэмдэглээ. Арадай үмсын ажахынуудые хамтаруулха ябадал дүүргэһэнэй һүүлээр үнгэрһэн 11 үлүүтэй жэл соо хүдөө ажахын социалис предприятинууд бологшо хүдөө ажахын нэгэдэлнүүд (СХО) ба гүрэнэй ажахынууд нилээд бэхижээ. Эдэ предприятинуудта хүдөө ажахын продукци гол түлэб абтадаг байха юм.

Дүрбэдэхи табан жэлэй үе соо хүдөө ажахые эд зөөреэр, техникээр улам саашадань бэхижүүлхэ тушаа, хүдөө ажахын нэгэдэлнүүд ба гүрэнэй ажахынуудые эмхидхэлэй-ажахынь талаар бэхижүүлхэ тушаа хэмжээнүүд бэелүүлэгдэһэн байна. 1966—1970 онуудта арадай ажахын капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон бүхы мүнгэ зөөриин 24 шахуу процентнь хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ һомологдоһон байгаа. Дүрбэдэхи табан жэлэй үе соо хүдөө ажахые оньһожоруулха, электрижүүлхэ талаар эли бодо амжалта түйлагдаа.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ асуудалнууд дээрэ элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр тогтоһон байна. Бии байгаа арга нөөсэнүүдые эгээл ехээр элсүүлһэнэй, мүн үлэмжэ һайнаар ашаглаһанай, эд зөөреэр, техникээр улам саашадань бэхижүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасые, мал ажалай ашаг шэмые дээшэлүүлһэнэй, ниитын малай тоо толгойе олошоруулһанай ашаар хүдөө ажахын продукци абалгын хэмжээе ехэ болгохо гээшэ шэнэ табан жэлэй гол зорилго мүн гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

1970 онойхитой сасуулбал, хүдөө ажахыһаа абтадаг бүхы продукци 1975 ондо 22—25 процентээр ехэ болгогдохо гэжэ хараалагдана.

Дүрбэдэхи табан жэлэй үедэ МНР-е индустриально-аграрна орон болгохо зорилгые шиидхэхэ талаар МНР хүгжэлтын шэнэ алхам хээ. 1970 ондо МНР-эй промышленностиин гаргаһан бүхы продукци 1965 онойхитой сасуулхада 1,6 дахин ехэ болоо. Тиихэдээ тэрэнэй жэл бүриин ургалтын дунда зэргын хэмжээн 9,9 процент болоһон юм.

Хүн бүхэндэ хүртэхэ продукциин гол зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ нилээд ехээр ургаа. Жэшээлэн хэлэхэдэ, электроэнерги үйлэдбэрилгэ—78 процентээр, нүүрһэ малтан абалга —77 процентээр, мяха абалга—56 процентээр ехэ болоо.

Промышленностиие нютаг нютагуудта хубаарилан хүгжөөхэ ба тэрэнэй һалбаринуудай бүридэлые һайжаруулха хэрэгтэ муу бэшэ хам хэгдээ.

Арадай ажахын түлишын, энергетикын үндэһэ һуури бүри ехээр бэхижүүлхэ, ороной минеральна, түүхэй эдэй арга нөөсэнүүдые бүри үргэнөөр ашаглаха, арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилдэг һалбаринуудые хүгжөөхэ, үйлэдбэриин ашаг үрые улам саашадань дээшэлүүлхэ ба бүтээгдэһэн продукциин шанарые һайжаруулха гээшэ шэнэ табан жэлдэ промышленностиие хүгжөөлгын гол зорилгонууд болоно гээд Ю. Цеденбал тэмдэглээ.

Арад зоной материальна һуудал байдал улам дэбжээхэ, соёлой байгуулалтые хүгжөөхэ асуудалнууд дээрэ тогтохо зуураа, МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Арад зоной материальна болон культурна эрилтэнүүдые бүрин хангаха гэһэн социалис ниитын үйлэдбэриин дээдэ зэргын уг зорилгые парти хододоо өөрынгөө бодото ажал ябуулгада хүтэлбэри болгодог юм.

1971—1975 онуудай—табан жэлэй түсэб дотор, тодорхойлбол, улад зоной бодото олзо доходые табан жэлэй турша соо тухайлхада 22—23 процентээр ехэ болгохоор хараалха ябадалые партиин Центральна Комитет, МНР-эй Министрнүүдэй Совет шухалада тоолоно.

Арадай һуралсалай нэгэн адли гуримые хүгжөөһэн, нарижуулан һайжаруулһан ушар соёлой фронт дээрэ түйлагдаһан шухалын шухала түйлалта мүн. Дүрбэдэхи табан жэлэй үедэ бүгэдэ ниитын хүсэд бэшэ дунда һуралсалда орохо ябадал эхилэгдээ.

Арадай ажахые хүгжөөхэ холын хараата түсэбүүд болон эрдэмэй заабариин ёһоор уридшалан түсэблэлгэ, тухайлхада, 10—15 жэлдэ хараалагдаһан түсэбүүдые зохёолгодо орохо гээшэ шухала гэжэ партиин ЦК тоолоно. Удаан болзорой түсэбүүд хадаа томо экономическа, социальна асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, арадай ажахын һалбаринуудай эгээл һайн бүридэл байгуулха хэрэгтэ, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые зүбөөр хубаарилан хүгжөөхэ гэхэ мэтэ хэрэгүүдтэ шэглүүлэгдэхэ ёһотой.

Социализмын үндэһэ һуури байгуулаад, МНР 60-аад онуудай эхинһээ өөрынгөө хүгжэлтын шэнэ шатада — социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури бүридүүлэн дүүргэхэ шатада ороо бэлэй гээд Ю. Цеденбал элидхэлээ үргэлжэлүүлбэ. Энэ зорилгые шиидхэхын тула нилээд ехэ саг хэрэгтэй, горитой хэмжээнэй хүдэлмэри дүүргэхэ хэрэгтэй. Манай орон дотор социализм байгуулгые түгэсхэхэ гээшэ хүгжэлтын бүхэли түүхэтэ үе саг гаталан гараха, экономическа хүгжэлтын хэдэ хэдэн шатануудые гаталан гараха гэһэн удхатай бшуу. Партиин программа дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, энэ зам дээрэхи түрүүшын шатань юуб гэхэдэ, ойрын сагта МНР-ё малтан абадаг ба буйлуулан болбосоруулдаг промышленностиин зохид һайн бүридэлтэй, социалис экономикын зүб, таарамжатай һайн гол һалбаринуудтай индустриально-аграрна орон болгохо зорилгые шиидхэхэ ябадал мүн болоно.

Манай ороной ажалшад партиингаа хүтэлбэри доро энэ зорилгые бэелүүлхын түлөө шууд тэмсэжэ байна.

Обществын али бүхы ажабайдалда партиин хүтэлбэрилхы, эмхидхэхы үүргын улам бүри ургажа байһан тухай нүхэр Ю. Цеденбал хэлээ.

Ажалша арад ниитые толгойлон, хэдэн мянгаад коммунистнууд социализм байгуулхын түлөө тэмсэлэй манлайда жагсан ябана. Коммунистнууд ажалдаа үнэн сэхээр, ушар ёһо мэдэхэ зандаалгын үлгэр жэшээ харуулна. Партиин бүхы гэшүүд МНРП-гэй Центральна Комитедэй политическэ хараа шугамые, бодото ажал ябуулгыень халуунаар һайшаадаг, нэгэн һаналтайгаар дэмжэдэг, өөһэдынгөө үдэр бүриин ажал хэрэгүүдээр партиин шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ туһалдаг юм.

Ажалша арад ниитые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ Монголой профсоюзуудай, МНРП-гэй дайшалхы туһалагша, резерв бологшо Монголой залуушуулай революционно союзай дүүргэдэг горитой үүргые нүхэр Цеденбал тэмдэглээ.

Партиин үзэл сурталай ажал ябуулга элидхэл дотор горитой һуури эзэлһэн байна.

МНРП-гэй эрхилдэг үзэл сурталай, политическэ ажал ябуулгын научна үндэһэ һууринь марксистско-ленинскэ теори мүн болоно. КПСС-тэй болон аха дүү бусад партинуудтай үзэл сурталай хүдэлмэриин талаар дүй дүршэлөө улам саашадаа бүри ехээр халан абалсалга, марксизм-ленинизмые творческоор хүгжөөлгэ ба үзэл сурталай талаар тэрэнэй арюун сэбэр байхын түлөө тэмсэлдэ хамтынгаа ажал ябуулгые эдэбхижүүлгэ хадаа партиин ажабайдалай үзэл сурталай хэмжээндэ, партийна организацинуудай үзэл сурталай, политическэ ажал ябуулгын эршэ нүлөөе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зохисотой һайн нүлөө үзүүлдэг байна.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда обществын бүхы гэшүүдые социалис патриотизмын, пролетарска интернационализмын үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ ябадалые һайжаруулха гээшэ улам онсо удха шанартай болоно. Ажалшадые интернациональна ёһоор хүмүүжүүлгэ, нэн түрүүн манай залуу үетэниие Советскэ Союзтай, ангиин талаар манай аха дүүнэртэй эбдэршэгүй заншалта хани барисаанай үзэл бодолоор хүмүүжүүлгэ манай партиин саг үргэлжын анхаралда байдаг.

МНРП-гэй XVI съездын хүдэлмэри хадаа марксизм-ленинизмдэ МНРП-гэй хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байһые үшөө дахин батадхан харуулха, энэ хадаа Монгол орон нютагта социализм байгуулха хэрэгтэ шэнэ илалтануудай түшэг найдабари мүн болохо байһаниинь дамжаггүй гээд Ю. Цеденбал онсолон тэмдэглээ.

1971—1975 онуудта ороной арадай ажахые ба соёл культурые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа МНРП-гэй XVI съездын Директивэнүүдэй проект зохёон табяад, Центральна Комитет тэрэниие бүгэдэ арадай үргэн зүбшэн хэлсэлгэдэ табиһан байгаа.

Коммунистнууд ба ажалшад Директивэнүүдэй проектые нэгэн һаналаар һайшаагаад, ороной үйлэдбэрилгын хүсэ улам саашадань хүгжөөхэ, арад зоной һуудал байдалые һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдаһан, мүн социализм байгуулагшадай —хүдэлмэришэн ангиин, хамтын ажалтай хүдөө зоной, ажалша интеллигенциин аша туһада бүрин харюусаһан Программа гэжэ сэгнэһэн байха юм.

Элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ Ю. Цеденбал иигэжэ хэлээ: ажалша монгол арад өөрынгөө түрэл Арадай-революционно партиин XVI съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байха гэжэ МНРП-гэй Центральна Комитет батаар найдажа байһанаа мэдүүлнэ. Монголой коммунистнуудай съезд бүхэн бүхы ороной ажабайдалда түйлай ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг мүн. Партиин Программые бэелүүлхэ талаар шэнэ зорилгонуудые табиха зуураа, МНРП-гэй мүнөөнэй XVI съезд хадаа МНР-тэ социализмын бүрин илаха хэрэгтэ шухала шата болохо юм.

(Нүхэр Юмжагиин Цеденбалай элидхэл ехэ анхаралтайгаар шагнагдаһан, нэгэнтэ бэшэ альга ташалган болоһон байна).

Арадай кандидатнууд

ЗОНОЙ НАЙДАБАРИ

Бага балшар наһанһаа үншэр-, баабай эжыгээшье мэдэхэгүй Пүржэмэ нагасадаа үргүүлжэ, га- ганзагада, хүлөө дүрөөдэ хүргэ-, ёһотойл ажалай халуун охин оргүүр хүн болоһон намтартай. жэлнүүдэй үнгэрхэ тума ажал хүдэлмэридөө дадажа, нютагайнгаа зоной дундаһаа шалгарһан манай ын замай залуурша, нютаг нугаа хүндэтэй, суутай хонишон болоһониинь магтаалтай, һайшаалтайшье. Пүржэмэ Бадмаевна Аюшиева ажахынгаа алишье һалбари дээрэ ажаллахадаа «тэрэние, энэниие шадахагүйб» гэжэ хэзээ эргээ таталдадаггүй, аха наһатанай, хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэһэн рүүнь лэ ябажа, ажалда дуратайгаар хүмүүжэһэн юм. Нүхэр Аюшиева абаһаар огород дээрэ, удаань ангуудай фермэдэ хүдэлһэн байна. Энээнэйнгээ удаадахи жэлнүүдтэ совхоздоо һаалишаар, тугалшанааршье хүдэлөө.

Нэгэтэ үглөөгүүр Пүржэмэ Аюшиевае ажахын хүтэлбэрилэгшэд конторедоо дуудаад, иигэжэ дурадхаһан байгаа:

— Бидэнэр шамайе шадамар мэхэ хүдэлмэришэн гэжэ тоолодог, мэдэдэгшье байнабди. Мүнөө хонид олоороо түрэжэ, хурьгашан болохо хүнүүд дуталдаад байна. Жамбал Дондуповичай һүрэгтэ ошожо туһалалсаа, хамһалсаа һааш, ехэл баярые хүргэхэ байгаабди. Хонин ажалда дурлаа һааш, саашадаа хонишоншье болгоходоо һаатахагүйбди.

«Яалтай гээшэб... Заа үхибүүн. Нагасамни юун гэхэ хаб» гэһэн бодолдо абтаад һуутараа, «Зай, яаха һэм даа» гээд харюусаһанаашье мэдэнгүй, хурьгашан болохо дуратай байһанаа мэдүүлээ бэлэй.

Ажал, ажал. Энэл даа, хүниие хүн болгодог манай үе сагай нангин хэрэг. Тэрэ хабартаа Пүржэмэ Аюшиева Дондуповай бүлэнэртэй хурьгадые абалсаад, зунай үедэ хонидые адуулалсажа гараа һэн.

1963 он. Пүржэмэ Бадмаевнада зунай эхин һаранuудай нэгэндэ зуһаг хонидые даалгажа үгэхэдөө:

— Одоошье хонишон нэрэтэй боложо, эдэнэрһээ түл абаха болобот, һайн амжалта түйлахыетнай хүсэнэб, — гээд совхозой отделениие эрхилэгшэ, Социалис Ажалай Герой Н. Б. Ринчино тиихэдэ хэлэһэн байгаа.

Пүржэмэ Бадмаевна түрүүшын жэлдэ даажа абаһан хонидоо һайнаар адуулжа, 100 эхэ хонинһоо 85 хурьга абаба. Удаадахи жэлнүүдтэнь 95, 97, 100 хурьга абажа, ажалдаа дүршэжэ эхилһэн Пүржэмэ баясаба, омогорхобошье. Түл абалгаар иигэжэ жэл бүри амжалта түйлажа, ажахынгаа һүрэгые олошоруулалсажа ябаһан Пүржэмэ Аюшиевагай бригададань коммунис ажалай нэрэ, тиихэдэ Пүржэмэ Бадмаевнада «Нэгэдэхи классай мастер-хонишон» гэһэн нэрэ зэргэ 1970 оной март һарада олгогдоо бэлэй.

Нүхэр Аюшиева коллективэйнгээ дунда хүндэтэй, сугтаа хүдэлдэг залуу хонишодтоо өөрынгөө дүй дүршэлые халан абхуулжа ябадаг. Тэрэ ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, мүнөө совхозойнгоо отделениин профсоюзай организациин эхин комитедэй гэшүүн, Хара-Модоной сомоной Советэй депутадаар һунгагдаһан байна.

Хонин ажал дээрэ олон жэлдэ ажаллаһанайнгаа түлөө нүхэр Аюшиева «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэһэн ойн баярай медаляар, мүн наймадахи табан жэлдэ хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ амжалтатай байһанайнгаа түлөө «Хүндэлэлэй тэмдэг» ордоноор һаяхан шагнагдаба.

Хурамхаанай аймагай Аргатын совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд, алба хаагшад һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ республикын дээдэ органдо кандидадые дэбжүүлхэ асуудалай гарахадань Пүржэмэ Бадмаевна Аюшиевае нэгэн дуугаар нэрлэһэн байгаа бшуу.

— Бидэнэр, манай совхозой хүдэлмэришэд Пүржэмэ Бадмаевнае эрхим хонишон, манай нютагай арад зоной этигэл найдабарида хүртэхэ ёһороо хүртэбэ гэжэ сэхэ хэлэхэ байнабди, — гээд сугтаа хүдэлдэг хонишон В. Ж. Дондупов суглаан дээрэ мэдүүлһэн юм. —

Хонишоноор хүдэлжэ эхилһэн үдэрһөө хойшо Пүржэмэ Аюшиева жэл бүри амжалта түйлажа, бидэнэрэй дунда түрүү һуури эзэлжэ ябадаг заншалтай. Энэшье жэлдэ тэрэ 100 эхэ хонин бүриһөө 103 хурьга абаад, гарзагүйгөөр тэнжээжэ байнхай, — гээд тэрэ үгэеэ үргэлжэлүүлээ һэн.

Иигэжэ нютагайнгаа арад зоной этигэл найдабарида хүртэһэн ажахын түрүү хонишон Пүржэмэ Бадмаевна энэ ехэ этигэл найдабариень харюулхаар, арад зондоо туһаламжа үзүүлхээр бэеэ зэһэнхэй Зүүн-Хүнтэйн нюрган дээгүүр һүрэг хонидоо адуулжа ябана.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Хурамхаан.

Надежда Петровна Воробьёва Хориин аймагай Үдын совхозой соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэдэй нэгэн юм. Энэ һүүлшын совхозой адууһа малай 10 фермэ, отаранудта библиотечкэнүүдые эмхидхэжэ байна. Тэдэнэ хододоо шэнэ газетэ болон журналнууд, уран һайханай ба мал ажал эрхилхэ асуудалаар тусхай номууд байдаг.

Энэ зураг дээрэ тус совхозой ахалагша хонишон В. Н. Недорезовэй отарада эмхидхэгдэһэн библиотечкэ харуулагдана.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

Һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр

ҺУНГАГШАДТАЙ НЯГТА БАРИСААТАЙГААР

Засагай түлөөлэгшэнэр — депутадуудай, Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй һунгагшадтаяа уулзалга, тэдэнэй үмэнэ хэһэн тоосоон гүрэнэй зургаануудай хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулгада ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тиимэһээ һунгагшадай оруулһан дурадхал, һанамжануудые хүсэд дүүрэнээр бүридхэн абаха гээшэ угаа шухала хэрэг болоно.

Урда үнгэрһэн 1969 оной зарлалай Улаан-Үдын Советскэ районой ажалшадай депутадуудай Соведтэ һунгалтын кампаниин үедэ арадай гэгээрэлэй, коммунальна ажаһуудалай, элүүрые, нийтын гурим болон ариг сэбэрые сахилгын, мүн бусадшье олон асуудалаар ерэ гаран дурадхал ороһон байгаа. Тэдэ захяа, дурадхалнууд дары согсологдожо, районой ажалшадай депутадуудай Соведэй түрүүшын сесси дээрэ анхаралтайгаар хаража үзэгдэһэн юм.

Партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдые, һунгагшадай оруулһан дурадхал захяануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ манай райсоведэй депутадууд, гүйсэдком, тэрэнэй таһагууд гол анхаралаа табиһан байна.

Республикымнай ниислэлэй эгээл үнинэй район—Советскэ райондо олохон һургуули, больницануудай, соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай гэр байранууд хуушараа.

Энэ ушарһаа хуушан байрануудые заһаха, халуун уһа оруулха, транспорт һайжаруулха гэхэ мэтэ асуудалнуудые һунгагшадай табидагынь гайхалгүй. Һунгагшадай оруулһан эдэ захяа дурадхалнууд дүүргэгдэжэ байдаг.

Һүүлэй хоёр жэлэй турша соо 44-дэхи, 26-дахи, 16-дахи һургуулинуудай байшангууд һэльбэн заһабарилагдажа дүүргэгдөө. Гадна 3-дахи, 9-дэхи дунда һургуулинуудай байшангууд заһабарилагдажа дүүргэгдэхэеэ байна. Һургуулинуудай байшангуудые заһабарилха, һуралсалай кабинедүүдтэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдые абаха хэрэгтэнь промышленна предприятинууд ехэ туһаламжа үзүүлдэг. «Электромашина» завод, геологиин управлени, шэлэй болон судна бүтээдэг заводууд һүүлэй хоёр жэл соо шефтээ абаһан һургуулинуудтаа ерэ шахуу мянган түхэригэй туһаламжа үзүүлбэ.

Арад зоной элүүрые хамгаалгын хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ ходо анхарал хандуулагдажа байдаг. Район доторхи промышленна бүхы томо предприятинуудта шүдэ аргалха врачебнэ кабинедүүд нээгдээ. Предприятинуудтахи медпунктнуудай хүдэлмэри һайжараа. Хүүгэдэй поликлиникэ, нарайлалгын гэр, физиотерапевтическэ поликлиникэ, нэгэдэхи ба хоёрдохи больницанууд нэгэ газарһаа дулаасуулагдадаг болоо. Городой нэгэдэхи больницын хирургическа отделени шэнэлэн заһагдаа, трансформаторна подстанци баригдаа, хажуугаарнь олон тоото шэнэ түхеэрэлгэнүүд табигданхай. Иигэжэ элүүрые хамгаалха асуудалаар һунгагшадай оруулһан 11 дурадхал сүм дүүргэгдэбэ.

Арад зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха хүдэлмэриие һайжаруулгада гүйсэдком болон саг үргэлжын комиссинуудай зүгһөө ехэ анхарал табигдадаг байгаа. Тиигэжэ уужам, һаруул, зохид, дулаан колхозно дэлгүүрэй байшан, нёдондо жэлдэ дүрбэн бүфет, гурбан магазин шэнээр нээгдээ, хэдэн магазин болон дүрбэн столово һэльбэн заһагдаа.

Городой ажалшадай ажаһуудал һайжаруулха талаар һунгагшадай захяанууд гол түлэб дүүргэгдээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Соведүүдэй болон Революциин талмайнууд шэнэлэн заһагдаа. Үдэ болон Сэлэнгэ мүрэнүүдэй элһэтэй эрьенүүд түмэр-бетоноор хушагдаа. Кировэй, Ранжуровай, Ленинэй, Куйбышевай нэрэмжэтэ гудамжануудтахи байрын гэрнүүд, Революциин талмай дээрэхи магазинууд, столовонууд, албан захиргаанай байшангууд теплотрассаһаа дулаа абадаг болоо. Нёдондо жэлдэ 38 байшан теплотрассада холбохо түсэб холо үлүүлэн дүүргэгдөө. Тэрэнэй ашаар ами-аминдаа байһан гуша гаран жэжэ котельнэнүүд һүүлэй жэл хахад соо хаагдажа, район соохи агаар нилээд сэбэр болгогдобо.

Һүүлэй хоёр жэл соо үйлсэ, талмайнуудта, тротуарнуудта 96 мянган дүрбэлжэн метр асфальт хушалта хэгдэбэ. Тэрээнһээ гадна олон мянган эшэ набшаһата модод таригдажа, үйлсэ, талмайнууд ногоорулагдаа, заводуудай хашаа соохи сэсэрлигүүд үргэдхэгдөө.

Тиигэбэшье районоймнай газар дээрэ ариг сэбэр хүсэд һайнаар сахигданагүй. Зарим үйлсэнүүд зайн галаар гэрэлтүүлэгдээгүй байһаар. Үшөөл олон айл хуушарһан гэрнүүд соо һууһаар.

Эдэ үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэһэн һунгагшадай суглаанууд дээрэ манай районой ажалшад шухала дурадхал һанамжануудые оруулна. Мүнгэ зөөриин гаргашагүйгөөр гүйсэдхэмөөр дурадхалнуудаарнь дары хэмжээнүүд абтана. Бэшэ дурадхалнуудынь шэнжэлэгдэжэ, согсологдожо байна. Шэнээр һунгагдаһан районой ажалшадай депутадуудай Соведэй түрүүшын сесси дээрэ һунгагшадай оруулһан дурадхал, һанамжануудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ шиидхэбэри абтаха болоно.

Манай районой предприятинуудай хүдэлмэришэд һарынгаа түсэб, абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргээд, июниин 13-да болохоёо байһан һунгалтые ажалай, политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда угтажа байна.

С. БАДМАЕВ,
Советскэ районой ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо.

ЯҺАЛА ОРОЛДОСОТОЙГООР

Календариин хуудаһануудай ирагдаха бүри һунгалтын үдэр улам ойртоно. Тиимэһээ гүрэн түрын, политическэ ехэ удха шанартай энэ кампанида бэлэдхэл, тэрэниие үнгэргэлгын, һунгагшадай дунда ябуулагдаха эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри һүүлшынгээ шатала оробо.

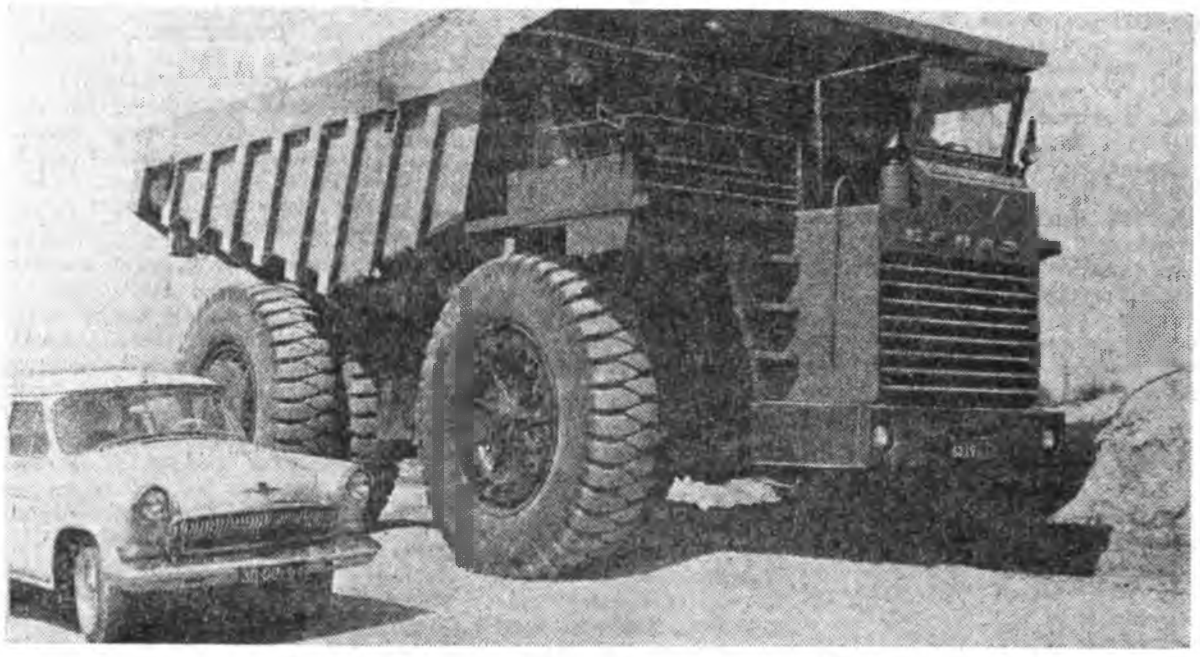
Бидэ һаяхан Суулгаар ябахадаа, һунгалтада бэлэдхэл, һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ямараар табигданхайб гэжэ һонирхобобди.

— 15 агитаторнуудтайбди. Булта комсомолшууд. Тэдэнэр өөһэд өөһэдынгөө округуудта ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг, депутадта кандидадуудай намтар, партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүд, һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр орон, республика, аймаг, совхоз соо болоһон ажахын болон соёлой ургалта тухай хөөрэжэ үгэдэг. Агитаторнуудтай хоёр дахин семинар үнгэргөөбди. Мүнөө үдэшэ бултыень суглуулаад, саашанхи зорилгонуудаа зүбшэхэеэ байнабди,— гэжэ агитпунктые даагша, совхозой комсомолой комитедэй секретарь А. М. Денисова хөөрэбэ.

Нүхэр Денисова агитпунктынгаа хүдэлмэри һайжаруулхын тула яһала оролдоно гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Үдэшын 6-һаа 10 час хүрэтэр агитаторнууд агитпунктдаа дежурлана. Хүн зоной дунда элдэб асуудалаар хөөрэлдөө үнгэргэнэ, һонирхоһон асуудалнуудтань харюу үгэнэ. Жэшээнь, аптекын хүдэлмэрилэгшэ Тамара Алексеева, сельпогой экономист Нина Цыбикова, гурбадахи отделениин тоо бүридхэгшэ Дулма Цынгеева, багша Нина Цыбикова, болон бусад агитаторнууд һунгагшадай дунда хүндэтэй болонхой. «Совет эрхэтэн бүхэнэй эрхэ ба уялга» гэһэн темээр аман үгын журнал гаргахаар бэлдэжэ байнад. Тус журналынь «Ажал, һуралсал, амаралта» гэһэн гурбан бүлэг боложо хубаагдана. Түрүүшынхиеэ һунгахаяа һунгуулиин участогта ерэхэ залуушуулай дунда ойлгууламжын горитой хүдэлмэри ябуулагдана.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

Мухар-Шэбэр.

ЕХЭ АШААНАЙ АВТОМАШ[И]НАНУУДЫЕ БҮТЭЭН ГАРГАЛТ[Ы] ЭРИД ОЛОШОРУУЛХА ЗОРИЛ[ГО] КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДИРЕ[К]ТИВЭНҮҮД ДОТОР ХАРААЛ[Г]ДАНХАЙ. БЕЛОРУССИИН АВТОМОБИЛЬ БҮТЭЭДЭГ ЗАВОДОЙ КОЛЛЕКТИВ ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШЫН ЖЭЛДЭ «БЕЛАЗ-549» ТҮХЭЛЭЙ ЕХЭ АШААНАЙ МАШИНАНУУДЫЕ БҮТЭЭЖЭ ЭХИЛ[Э]БЭ. ЭНЭ МАШИНАНУУД МҮНӨ[Ө] ТУРШАЛГА ГАРАЖА БАЙНХА[Й].

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «БЕЛАЗ-549» ТҮХЭЛЭЙ МАШИНА.

ТАСС-ай фотохронико.

ЯБАХАДА ҺАЙН ГЭДЭГ ЗҮБ ГҮ?

Хүнүүд эртэ урда сагһаа хойшо бэеынгээ амарые харадаг, махабадаяа зобоохогүйе оролдодог байһан. Эрдэм, техникын туйлалтын ашаар энэ талаар айхабтар ехэ юумэн хэгдээ гээшэ ааб даа. Зүгөөр энэнь хүнэй махабадта һайн бэшэ, харин муу байшоо. Юуб гэхэдэ, хүн гээшэ ажал хүдэлмэри оньһон аргаар бүтээгээд лэ, хүдэлгэлгэ, ябалгаяа эрид хорооходоо, — шэнэ үбшэн-гипокинези—гээшэтэй ушараа бшуу. Мүнөө СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Физиологиин институдай эрдэмтэд тус үбшэниие шэнжэлжэ байнхай.

Хүн бүхэнэй хүдэлхэ, ябаханьтон шухала удха шанартай, нмагтал нэгэ шэглэлтэй юумэн гэжэ тодоруулагданхай. Тэрэ хадаа эдиһэн эдеэнэй хэмжээн шэнги хүнэй бэе махабадай лагшан гү, али бэшыень харуулдаг. Гэбэшье хүн бүхэнэй хүдэлсэ, ябаса ондо ондоо байдаг бшуу. Сибириин физиологууд Новосибирскын Академгородогой элдэб институдуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлсэ, ябасые нэгэ хугасаа соо анхаран шалгаһан байна. Үдэр бүри хүн бүхэн хэды алхам хэнэб, тэрэнээ тусхай оньһоор—шагомерээр хэмжэдэг байба. Тиихэдэнь зариман үдэртөө 15—25 мянган, харин нүгөө зариман оройдоол 2—3 мянган алхам хэдэг гэжэ элирүүлэгдэбэ. Аспирант гү, али юрын шэнжэлхы хүдэлмэрилэгшэд үдэр соогоо доктор, академигүүдһээ һураггүй олон алхам хэнэ.

Иигэжэ багаар хүдэлөөд, ябаад байбал, амитанай махабададта ямар нүлөө үзүүлдэг хаб? Эрдэмтэ-физиологууд Новосибирскын гүрэнэй медицинскэ институдай хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта амитадай бэедэ олон тоото һонирхолтой туршалгануудые хээ. Тэдэнэр, жэшээлхэдэ, үхэр хулганаанай хүдэлхэ, гүйхэ аргыень огто хаһаад, тусхай камера-пенал соо 90 хоногой туршада байлгаа. Тиихэдээ туршагдажа байгаа үхэр хулганаануудай махабадта болоһон хубилалтануудые тодорхойгоор шэнжэлжэ үзөө. Гуша хоноод байхада, үхэр хулганаанай ууraг тархиин хальһанда хубилалтанууд үзэгдэжэ, ехэл зүдэрһэн, ядаһанай, гуниглаһанай тэмдэг эли бодо мэдэрэгдээ. Шуһанайнь ябаса һуладаа, үнгэрхэдөө эльгэнэйнь клеткэнүүд хубилаа. Амитадай жэшээ дээрэ гипокинезиие, тэрэнэй хойшолонгуудые шэнжэлжэ үзөөд, энэ үбшэнэй хүндэ ямар нүлөө үзүүлхэ байһан тушаа һанамжалхада болоно.

— Гипокинезиин гол аюулта хойшолон юуб гэхэдэ, хүнэй бэе махабад элдэб үбшэнүүдтэ эсэргүүсэлгээ һуларуулдаг байна,—гэжэ профессор Константин Смирнов хөөрэнэ. — Ехэнхи элүүр зоной бэедэ элдэб микробууд бии байдаг, гэбэшье тэдэ хүнүүд үбдэдэггүй. Зүгөөр хэдэн хоногой туршада хүдэлэн ябангүй, бэеэ һула табяад байбал, тиимэ хүнэй бэе махабад эсэргүүсэлтээ һуларуулжа, үбшэндэ диилдэжэ магадгүй.

Үшөө нэгэ иимэ ушар һонирхолтой. Хүн бүхэн хүхидэг, сэдьхэлээ хүдэлгэдэг, уйдадаг гажардаг гэжэ мэдэнэбди. Тэрэнһээ боложо, зүрхэ һудаһанай үбшэнүүдтэ нэрбэгдэхэ ушар али олон үзэгдэдэг. Харин тиихэдэ эртэ урда сагай зон баһал хүхидэг, сэдьхэлээ хүдэлгэдэг, уйдадаг гажардаг байһан аад, юундэ тиимэ үбшэнүүдээр үбдэдэггүй байгаа гээшэб? Замбуулин шэнжэлжэ байгаа үе сагай зон ондоо болошоо гүбди? Ямар шалтагаан бииб?

Эрдэмтэд-физиологуудай һанамжаһаа тобшолходо, мүнөө үеын зон даншье багаар ябана, багаар хүдэлнэ, тиимэһээл элдэб үбшэнүүд хүндэ халдана бшуу. Хэрбээ эртэ урдын хүндэл ябаад, хүдэлөөд байбал, зүрхэ-һудалай үбшэн гээшые мэдэхэгүй һэмди гэжэ мэргэжэлтэд тоолоно.

Манай үе сагай үбшэн—гипокинезитэй эршэмтэйгээр тэмсэхын тула мүнөөнэй хүн турис аяншалгануудта ябаха, спорт эрхилхэ, үглөөнэйнгөө гимнастикашье мартаха ёһогүй болоно.

Валентина КРАСИКОВА.
(АПН).

Эрхүүгэй далайн эрье шадар «Зелёный мыс» гэжэ профилакторнин коттеджнүүд жэрылдэн харагдана. Эндэ областиин геологүүд амардаг юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тайга соо шатар наадалга.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Совет гурбан эрхэтэд замбуулинай дайда соогуур дахяад ниидэбэ

БОНН. (ТАСС). Советскэ замбуулинай «Союз-11» гэжэ онгосо советскэ «Салют-1» гэжэ станцитай июниин 7-ной үглөөгүүр амжалтатайгаар залгалдаба гээд Баруун Германиин ДПА гэжэ телеграфна агентство яаралтайгаар мэдээсээ. Космонавтнууд онгосоһоо станциин таһаг руу ороо гэжэ мэдээсэхэдээ, газарые тойрон дабшадаг станци руу замбуулинай онгосын экипаж анха түрүүн оробо гээд ДПА онсолон тэмдэглэнэ.

Советскэ замбуулинай онгосын ниидэһые Баруун Германиин хэдэн миллион хүн зон июниин 6-да телевизорээр хараһан байна. «Союз-11» онгосын ниидэлгэ тухай мэдээсэлнүүдые Баруун Германиин радио хододоол дамжуулна.

Совет эрдэм ухаанай ба техникын шэнэ шухала туйлалтанууд тухай мэдээсэлнүүдые ФРГ-гэй бүхы газетэнүүд эли газарнуудта толилно, мүн совет космонавтнуудай фото-зурагуудые барлана.

Замбуулинай дайда соо хэгдэһэн гайхамшаг ябуулга

РИМ. (ТАСС). Хүнэй жолоодолгоор газарые тойрон дабшадаг научна станци мүнөө түүхэдэ анха түрүүн замбуулинай дайда соогуур ниидэжэ ябана. «Союз-11» «Салют-1» станцитай залгалдаад, совет гурбан космонавт тэрээн соо ороһон байна гэһэн мэдээсэлые Италиин газетэнүүд, радио болон телевиденеэр АНСА гэжэ телеграфна агентство дамжуулаа. Тобшохон мэдээсэл дамжуулһанайнгаа һүүлээр, замбуулинай дайда соо бэелүүлэгдэһэн, урда тээнь үзэгдөөгүй ябуулганууд тухай ТАСС-ай мэдээсэлые агентство дамжуулхадаа, иигэжэ байгуулагдаһан замбуулинай түхеэрэлгын хамтын шэгнүүр 25 үлүүтэй тонно болоно гээд онсолон тэмдэглэһэн байха юм.

Фидель Кастрын хэлэһэн үгэ

ГАВАНА. (ТАСС). Арадтаяа революционно засагай зургаануудай хүсэд нэгэдэнхэй байдаг дээрэһээ Кубын революци илагдашагүй ехэ хүсэтэй, социалис гүрэн түгэлдэр хүсэтэй гээд Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын байгуулагдаһаар 10 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Кубын Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, премьер-министр Фидель Кастро мэдүүлһэн байна.

Гүрэнэй аюулгүйе сахиха зургаануудай сэрэгшэдэй ябажа гараһан алдарта зам тухай Фидель Кастро хөөрөө. Яахадаа бидэнэр амжалтануудые туйланабибди гэхэдэ, революцида харша хүсэнүүдтэй, империализмтай Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын хүдэлмэрилэгшэдһөө гадна, олониитын организацинууд, революциие хамгаалха комитедүүд, арадай һайн дуратан, бүхы арад тэмсэдэг байна. Тиимэһээ революцида харша хүсэнүүд толгойгоо үргэхэ тудамаа шанга сохилто абажа, усадхагдадаг байгаа бшуу гээд тэрэ хэлээ.

Уголовно гэмтэ ябуулгануудтай, олониитэдэ харша этэгээдүүдтэй тэмсэхэ шэнэ революционно хуулинуудые правительствын зохёожо байһан тухай премьер-министр мэдээсээ.

Социалис хуули ёһо бэхижүүлхыень, революционно туйлалтануудые хёрхоор сахихыень гүрэнэй аюулгүйе хамгаалдаг хүдэлмэрилэгшэдые Ф. Кастро үгынгөө түгэсхэлдэ уряалаа.

Милитарис зорилгоор

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай штабуудай начальнигуудай комитедэй түрүүлэгшэ адмирал Т. Мурер Мадридта хоёр үдэрэй турша соо аяншалаа. Пентагоной түлөөлэгшын мэдээсэһэнэй ёһоор, Вашингтон Мадрид хоёрой али алиинь һонирхуулдаг асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тулада Испаниин сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэдтэй адмирал уулзаһан байна.

Дундада далай дээрэ США-гай болон тэрэнэй союзнигуудай сэрэгэй хүсэ шадалые шангадхаха зорилгоор Пентагоной абаха хэмжээнүүдые дүүргэхын тула Мурер аяншалга хэһэн байха юм. ФРГ-дэ ядерна зэбсэг байгуулгые түсэблэхэ, бүлэгэй, Бельгиин обороные түсэблэхэ комитедэй зүблөөнүүдтэ Мурер, оборонын министр М. Лэйрд хабаадаһан байна. Пентагоной түлөөлэгшэд НАТО-е, хамагай түрүүндэ тэрэнэй Дундада далай дээрэхи «урда талын хүбиие» саашадань бэхижүүлхэ тухай баалалта хэһэн байха юм.

Дундада далай дээрэ Пентагоной бэелүүлхээр хараалдаг стратегическэ түсэбүүдтэ Испани шухала үүргэ дүүргэнэ. Энэ ороной газар дээрэ Холбоото Штадуудай хэдэн олон авиационно, далайн-сэрэгэй баазанууд бии. Тэдэниие барилгада 400 миллион доллар гаргашалагдаһан байха юм.

Испани НАТО-гой составта ородоггүй. Энэ орондо США-гай штабуудай начальнигуудай комитедэй түрүүлэгшын аяншалга США-гай болон НАТО-гой зэбсэгтэ хүсэнүүдые Дундада далайн райондо шангадхаха түсэбүүдэй ёһоор Испанидахи американ баазануудай хүтэлбэрилэгшэдэй ябуулгые Мадридай засагай ябуулгануудтай тааралдуулха үүргэтэй юм гээд эндэ тоолоно.

Гуммерсбахта уулзалга болобо

БОНН. ТАСС-ай корреспондент В. Иванов иигэжэ дамжуулна:

Европын аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар Советскэ Союзай ба ФРГ-гэй олониитын түлөөлэгшэдэй гурбан үдэрэй уулзалга Баруун Германиин Гуммерсбах городто болоод дүүрэбэ. СССР-эй парламентска группын түрүүлэгшын орлогшо, «Известия» газетын главна редактор Л. Н. Толкунов түрүүтэй совет олониитын делегаци уулзалгада хабаадалсаа.

Гуммерсбахтахи уулзалгада Баруун Германиин олониитэ ехээр һонирхоо. Тэрээндэ бундестагай депутадууд, эрдэмтэд, публицистнүүд, ФРГ-гэй олониитын түлөөлэгшэд хабаадаа.

Уулзалгын үедэ дүрбэн элидхэл хэгдээ. Европодохи аюулгүй байдалай асуудалаар Л. Н. Толкуновой хэһэн элидхэл, тэрэшэлэн Европын оронуудай хоорондохи экономическа харилсаа холбоо бэхижүүлхэ асуудалнуудаар совет делегациин гэшүүн, худалдаа наймаанай бүхэсоюзна палатын түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Ю. К. Приходовой хэһэн элидхэл ехэ анхаралтайгаар шагнагдаа. Хоёр ороной хоорондохи хани харилсаанда хамаатай нийтэ политическэ асуудалнуудаар Баруун Германиин профессор Риддер элидхэл хэһэн байна. ФРГ-гэй ажахын ба финанснуудай министерствын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэ экономическа харилсаануудай асуудалнуудаар элидхэл хээ.

КАНЦЛЕР В. БРАНДТЫН ХӨӨРӨӨН

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Түбэй Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэгүүдые хороохо асуудалаар совет ороной дурадхалнуудые һайса хаража үзэхэ, тиихэдээ хоёр талын болон бусадшье холбоо байгуулха ябадал хараадаа абаха шухала гэһэн һанамжа ФРГ-гэй канцлер В. Брандт американ «Ю. С. Ньюс энд уорлд рипорт» гэжэ журналда интервью үгэхэдөө хэлэһэн байна.

Дао дээрэ Баруун Берлинтэй холбоотой асуудалнуудые гуримшуулха гээшэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэг али али талаһаа хороохо тухай хэлсээнэй эрхэ нүхэсэл боложо үгэнэ гэжэ тоолоноб гээд канцлер саашань заагаа.

СССР-тэй харилсаа байгуулхадаа, ФРГ «баруунайнгаа ханинарһаа бүри үлүү гарана» гэжэ баруун оронуудта зарим хүнүүд багсаадаг гээд ФРГ СССР хоёрой хоорондохи харилсаануудта тогтоходоо канцлер тэмдэглэһэн байна. Үнэндөө манай бодото байдал тухай хэлэхэ болоо һаа, баруун оронуудай Москватай байгуулһанда орходоо һураггүй муу харилсаатай байгаабди, Баруун ханинарайнгаа байгуулһан шэнги тиимэ таатай харилсаатай болохые бидэнэр хүсэнэбди» гээд тэрэ хэлээ.

Патриодуудай амжалтанууд

ХАНОЙ. (ТАСС). Освобождение гэжэ хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд Куангчи провинциин хойто талын хубита Донгчидахи американо-сайгон сэрэгүүдэй баазые июниин 4-нэй һүни добтолоо. Дайсанай 100 гаран солдат алуулаа, шархатаа, табан вертолёт буудуулан унагаагдаа.

Урда Вьетнамай патриодууд Контум провинцида 1338-дахи хада шадар Сайгоной туһамаршадай армиин ротые июниин 1-дэ усадхаа, 22 буу буляажа абаа. Майн 30-най һүни сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд Дактумдахи сэрэгэй баазые буудахадаа, дайсанай 27 солдадые хүлһөөнь буулгаа, сэрэгэй хоёр машина болон томо бууе тэһэлээ.

ВЬЕТНАМАЙ ГАЗАР ДЭЭРЭ БУУДУУЛАН УНАГААГДАБА

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын агаарай дайдые дабаһан баһа нэгэ пилодгүй самолёт Нгеан провинцида Вьетнамай Арадай армиин зенитчигүүдээр буудуулан унагаагдаа. ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ДРВ-дэ бүхы дээрээ 3395 самолёт буудуулан унагаагдаа.

США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгануудые буруушаана

ЛОНДОН. (ТАСС). Англиин Суффолк графствадахи Лейкенхит гэжэ США-гай сэрэгэй баазада американ агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй капитан Томас Калвер арестовалагдаа.

Сэрэгэй трибуналай сүүдлэхэ гэжэ бэлдэжэ байһан 28 наһатай Томасай хэһэн гансахан лэ «гэмынь» гэхэдэ, тэрэ Вьетнамдахи дайн байлдаанда эсэргүү буруушаалга хэһэн демонстрациин Англида болоходо, США-гай сэрэгэй баазын бусад хэдэн зуун морягуудтай хамта хабаадаһан юм.

Вьетнамда США-гай хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулгануудые болюулха эрилтэ хэһэн американ 200 гаран сэрэгэй алба хэгшэдэй Лондоной Виктория гэжэ парк соо митинг хэхэдэ, майн 31-дэ Томас Калвер үгэ хэлэһэн байгаа.

Франци ядерна тэһэлэлгэ хэбэ

ПАРИЖ. (ТАСС). 1971 оной программаар хараалагдаһан хэдэ хэдэн ядерна тэһэлэлгэнүүдые Франци эхилээ гээд француз правительствын тунхаглаһан коммюнике соо хэлэгдэнэ. Тиимэ ехэ бэшэ хүсэтэй ядерна түхеэрэлгэ июниин 5-да Номгон далай дээрэ тэһэлэгдээ.

Энэ хадаа Номгон далай дээрэ июнь соо Франциин хэһэн 23-дахи ядерна тэһэлэлгэ болоно. Номгон далай дээрэ Франциин ядерна туршалгануудые хэжэ байһые буруушааһан мэдээсэл Японой гадаадын хэрэгүүдэй министерство мэдүүлээ.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

19. — «Бидэнэр эдир армеецүүдбди» гэһэн пионернүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 19.30 — багашуулда зорюулагдаһан мультфильмнүүд. 19.50 — «Экран» гэжэ телесборник. 20.50 — Шэнэ һонин. 21.10 — Рязаниин арадай хоорой концерт. 21.55 — Москва хотын Фрунзенска һунгуулиин округой һунгагшадай суглаан. РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр А. Н. Косыгинай һунгагшадтай уулзалга харуулагдаха байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Салют» гэжэ станциин ниидэлгэ тухай ТАСС-ай мэдээсэл. МНРП-гэй XVI съездын материал.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Хүтэлбэрилэгшэ бүхэн хүмүүжүүлэгшэ байха ёһотой» гэжэ П. Белозеровой статья. «Нарата үглөөгүүр» гэһэн В. Николаевай очерк. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: МНРП-гэй XVI съезд дээрэ нүхэр Ю. Цеденбалай хэһэн тоосоото элидхэл. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Мартагдашагүй уулзалганууд» гэһэн С. Бутыринагай корреспонденци. Соёл культурын һонин. Спорт.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор мүнөөдэр республика доторнай бага зэрэг үүлэтэйшэг байха, хойто аймагуудта бороон орохо. Зүүн хойтоһоо зүгһөө шангашагаар һалхилха. Улаан-Үдэдэ һүниндөө 3—5, үдэрынь 14—16, бусад нютагуудта 12—17 градус дулаан байха.

Июниин 10—11 үдэрнүүдтэ республика доторнай бага зэрэг үүлэтэйшэг байха, бороон орохогүй. Һүниндөө 1—6, үдэрынь 16—21 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-03499. Заказ № 975.